

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย เพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็น อาจารย์ 3 : กรณีศึกษาสมรรถิขมรมาจารย์ 3 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้วิธีการวิจัย ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีขอบข่าย การนำเสนอ ดังนี้

- ตอนที่ 1 หลักเกณฑ์ในการกำหนดตำแหน่งอาจารย์ 3
- ตอนที่ 2 การจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3
- ตอนที่ 3 การจัดทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย
- ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำผลงานทางวิชาการ
- ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย
- ตอนที่ 6 ประวัติความเป็นมาของชมรมอาจารย์ 3 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 1 หลักเกณฑ์ในการกำหนดตำแหน่งอาจารย์ 3

การเลื่อนตำแหน่งและการแต่งตั้งบุคคลให้มีตำแหน่งที่สูงขึ้น หมายถึงการที่บุคคลได้รับการแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งที่สูงขึ้นกว่าตำแหน่งที่เคยปฏิบัติมาก่อน เป็นตำแหน่งที่มีเกียรติ หรือสถานภาพที่สูงขึ้น มีความรับผิดชอบ และหน้าที่การงานเพิ่มมากขึ้น มีอัตราเงินเดือนที่สูงขึ้นตามตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับการเลื่อนขึ้น

ในการเลื่อนตำแหน่งและการแต่งตั้งบุคคลให้มีตำแหน่งที่สูงขึ้น จะเกิดผลดีทั้งกับตัวบุคลากรและหน่วยงาน คือ ในส่วนของบุคลากรเมื่อได้รับการเลื่อนตำแหน่งที่เหมาะสมจะเกิดความรู้สึกที่ดีต่องาน มีความพอใจในงานที่ทำ และเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้น ในส่วนของหน่วยงานก็จะได้รับผลจากการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพของบุคลากร ของหน่วยงาน ดังนั้นในการบริหารหน่วยงานจึงควรที่จะสร้างโอกาส หรือสนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสในการ เลื่อนตำแหน่ง (สุวัฒนา อุทัยรัตน์ และคณะ, 2539)

ในการบริหารงานของข้าราชการครูนั้น การเลื่อนและแต่งตั้งข้าราชการครูให้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับเงินเดือน ในระดับที่สูงขึ้น นับว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเงินเดือน รวมทั้ง ภาระหน้าที่ของข้าราชการครู ถือเป็นมาตรการในการบำรุงขวัญและกำลังใจ ตลอดจนเป็นแรงจูงใจให้ข้าราชการครู ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ต่อหน่วยงาน และส่งผลต่อการ พัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าในที่สุด

จากนโยบายการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ข้าราชการครูที่มุ่งปฏิบัติหน้าที่ทั้งในด้านการสอนและการปฏิบัติงานต่างๆ ในหน้าที่ ก.ค. ได้กำหนดเกณฑ์ในการกำหนดตำแหน่งอาจารย์ 2 เลื่อนเป็นอาจารย์ 3 ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2539)

หลักเกณฑ์ในการกำหนดตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 6-8

การกำหนดตำแหน่งให้ข้าราชการครูสายผู้สอนเลื่อนหรือปรับจากอาจารย์ 2 เป็นอาจารย์ 3 รับเงินเดือนในชั้น 6-8 ก.ค. กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้

1. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งจะต้องดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี
2. การรับเงินเดือนจะต้องได้รับเงินเดือนตามที่ ก.ค. กำหนด นั่นคือข้าราชการครูผู้นั้นจะต้องได้รับเงินเดือนไม่น้อยกว่าระดับ 5 ชั้น 10,080 บาท
3. การปฏิบัติงานในตำแหน่งครูผู้ปฏิบัติการสอนหรือสนับสนุน จะต้องมิชั่วโมงสอนตามที่ ก.ค. กำหนด คือต้องมีชั่วโมงการสอนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 คาบ (1 คาบ หมายถึง 50 นาที หรือ 1 ชั่วโมง หากกรณีของประถมศึกษาคาบละ 20 นาที ต้องคำนวณให้ครบตามที่ ก.ค. กำหนด ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่าต้องมีชั่วโมงสอนอย่างน้อย 5 ชั่วโมง/สัปดาห์) สำหรับข้าราชการครูที่ช่วยราชการอยู่ตามสำนักงานหากจะขอกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นต้องไปสอนในโรงเรียนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง

นอกจากมีชั่วโมงสอนแล้วต้องมีการปฏิบัติงานอื่นๆ ในหน้าที่ของครูผู้สอนด้วย เช่น การให้บริการทางการศึกษา การช่วยเหลืองานด้านธุรการ งานอบรมดูแลปกครองนักเรียน รวมทั้งงานติดต่อกับผู้ปกครอง ซึ่งข้าราชการครูนั้นจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบและชั่วโมงสอนย้อนหลัง 2 ปีติดต่อกัน

4. ต้องผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ที่ ก.ค. กำหนด ปกติ ก.ค. จะกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น คือ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นผู้ประเมินตามแบบประเมินที่ ก.ค. กำหนด ซึ่งรายละเอียดการประเมินจะมีรายละเอียดการประเมินทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ มีงานสอนและงานอื่นๆ ซึ่ง ก.ค. กำหนดไว้ว่าต้องผ่านเกณฑ์ที่ ก.ค. กำหนด คือ 70 เปอร์เซนต์ แล้วจึงมีสิทธิส่งความชำนาญการและผลงานทางวิชาการเข้ารับการประเมิน

5. ต้องมีความชำนาญการตามเกณฑ์ที่ ก.ค. กำหนด การกำหนดดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ระดับ 6-8 ผู้นั้นจะต้องแสดงตนว่ามีความชำนาญการในด้านการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือกลุ่มประสบการณ์ใดกลุ่มประสบการณ์หนึ่ง หรือแขนงวิชาใดวิชาหนึ่งก็ได้ เช่น ครูประถมศึกษาอาจระบุว่ามีความชำนาญการในการสอนทักษะคณิตศาสตร์ กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เป็นต้น

ในเรื่องความชำนาญการ ผู้จะต้องชี้แจงให้ ก.ค. ทราบ โดยเขียนลงในแบบคำขอว่าท่านมีความชำนาญการในด้านการสอนเรื่องใด อย่างไร พร้อมแนบหลักฐานต่างๆ ที่แสดงความชำนาญการไปด้วย เพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.ค. และคณะกรรมการที่ ก.ค. ตั้งขึ้นเพื่อประเมินผลงานและความชำนาญการโดยเฉพาะ ก.ค. ได้

กำหนดแนวการประเมินความชำนาญการในการสอนสำหรับตำแหน่งอาจารย์ 3 โดยการประเมินจาก 3 รายการ แต่ละรายการจำแนกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (เนาวรัตน์ สวัสดิ์, 2541 ; สวัสดิ์การสำนักงาน ก.ค., 2542)

5.1 รายการที่ 1 การพิจารณาความชำนาญการในการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง

พิจารณาว่าจะต้องตรงตามสาขาที่ขอซึ่งระบุไว้ในคำขอข้อ 8.1 (รายงานว่าขอตำแหน่งใดในสาขาวิชาใด) และพิจารณาจากรายงานคำขอข้อ 8.2 (รายงานความชำนาญการในการสอนสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง) เอกสารและ/หรือ หลักฐานอื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู (30 คะแนน)

ระดับ 1

1. มีประสบการณ์ในการสอนน้อย โดยสอนในสาขานั้นๆ เป็นเวลา 1-2 ปี
2. การวางแผนการสอนตามแบบแผนที่หน่วยงานหรือผู้อื่นได้กำหนดไว้ แล้วยึดเนื้อหาตามแบบเรียน สื่อ และการประเมินผลเป็นไปตามที่หน่วยงานหรือผู้อื่นกำหนดไว้แล้ว
3. การเตรียมการสอน เตรียมการสอนตามหนังสือเรียน เตรียมกิจกรรมแบบเดี่ยวซ้ำๆ กัน มีการเตรียมสื่อตามที่กำหนดไว้ การสอนมุ่งจะทำตามแบบนั้นๆ ให้สมบูรณ์
4. การทำการสอน มุ่งเน้นเนื้อหา เน้นการให้ความรู้ความจำ ให้นักเรียนจดจำข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงต่างๆ ที่กล่าวไว้ในแบบเรียนอย่างตรงไปตรงมา กิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีกิจกรรมกลุ่ม มีกิจกรรมแบบเดี่ยวครู เป็นผู้บอกความรู้ กิจกรรมทุกอย่างตัดสินใจโดยครู
5. การผลิต การใช้ และรักษาสื่อ มีการใช้สื่อตามที่ได้มีการกำหนดไว้แล้ว สื่อที่ใช้มักจะหยิบยืมจากผู้อื่น หรือซื้อหาจากท้องตลาด เป็นสื่อเน้นความรู้ ความจำ มีการเก็บรักษาสื่อแต่ไม่มีระบบเก็บและบำรุงรักษา
6. การวัดผลและการประเมินผล การวัดมุ่งวัดความรู้ ความจำ เครื่องมือการวัดผลไม่ได้ผลิตเอง ประเมินผล ยึดเกณฑ์ตายตัว (อาจให้คะแนนระหว่าง 16-18 คะแนน)

ระดับ 2

1. มีประสบการณ์ในการสอนพอสมควร โดยสอนในวิชาอื่นๆ เป็นเวลา 3-4 ปี
2. การวางแผนการสอน มีแผนการสอนที่จัดทำขึ้นเองโดยยึดหลักสูตรเป็นแนวทาง เน้นพัฒนาการด้านการสื่อความหมายให้นักเรียนรู้เนื้อหา อธิบาย แปลความหมาย และขยายความได้ มีสื่อหลายประเภท
3. การเตรียมการสอน นอกจากเตรียมเนื้อหาให้ครบถ้วนแล้ว ยังเตรียมตัวอย่างและอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมได้บ้าง
4. การทำการสอน มุ่งเน้นความรู้ ความเข้าใจ มีการอธิบายทบทวนเพิ่มเติมพร้อมยกตัวอย่างประกอบที่หลากหลายมีการดัดแปลงแผน สื่อ ให้เหมาะสม สื่อที่ใช้เป็นประเภทแผนภูมิ ตารางข้อมูล กราฟ ภาพประกอบ คำถามที่ใช้จะเน้นให้แปลความหมายจากข้อมูลหรือกราฟ
5. การผลิต การใช้ และการบำรุงรักษาสื่อ มีการจัดสื่อเองมากขึ้น มีการนำสื่อไปใช้และบำรุงรักษาอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

6. การวัดผลและการประเมินผล มีวิธีการวัดผลและเครื่องมือที่ใช้วัด การวัดผลเหมาะสม มุ่งเน้นความเข้าใจมากขึ้น (อาจให้คะแนนระหว่าง 19-21 คะแนน)

ระดับ 3

1. มีประสบการณ์ในการสอนสูง โดยสอนในสาขาวิชานั้นๆ มาเป็นเวลา 5-6 ปี
2. การวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ มีแผนการสอนที่จัดทำและพัฒนาขึ้นเอง โดยมีการแบ่งเนื้อหา การกำหนดเวลา การกำหนดวิธีการสอน สื่อ และวิธีการวัดและประเมินผลอย่างเหมาะสมกับผู้เรียน
3. การเตรียมการสอน มีขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การเตรียมเนื้อหา กิจกรรม สื่อ และเครื่องมือวัดผล และมีลักษณะเป็นการสร้างสรรค์งาน สามารถคิดและตัดสินใจได้เอง มีการจัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างเหมาะสม เน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. การทำการสอน เริ่มแสวงหาแนวทางหรือนวัตกรรมเกี่ยวกับการสอน มุ่งเน้นกระบวนการคิด ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ การจัดกิจกรรมต่างๆ เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับชั้นของผู้เรียน ครูใช้คำถามมากขึ้น ถามวิธีการ และคำตอบของผู้เรียนอย่างหลากหลาย เกิดการแสวงหาและสรุปความรู้ผู้เรียนตามเป้าหมายของครู จะต้องกล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์
5. การผลิต การใช้ และการรักษาสื่อ เป็นสื่อที่ผลิตขึ้นใช้เอง สื่อเน้นกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น มีการใช้และบำรุงรักษาสื่ออย่างถูกต้องเหมาะสม ครบถ้วน
6. การวัดผลและการประเมินผล มีวิธีการวัด เครื่องมือที่ใช้วัด หลักเกณฑ์การประเมินในแต่ละเรื่อง ถูกต้องเหมาะสม มีการวัดและประเมินผลการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ (อาจให้คะแนนระหว่าง 22-24 คะแนน)

ระดับ 4

1. มีประสบการณ์ในการสอนสูงมาก โดยทำการสอนในสาขาวิชานั้นๆ มาเป็นเวลา 7-8 ปี
2. การวางแผนการสอน ได้มีการศึกษาหลักสูตร และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการสอน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน
3. การเตรียมการสอน มีการเตรียมกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติให้มาก เตรียมคำถามในลักษณะปลายเปิดให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการแก้ปัญหาได้หลายๆ วิธี
4. การทำการสอน มีการแสวงหาแนวทางหรือนวัตกรรมเกี่ยวกับการสอน มุ่งเน้นการพัฒนาด้านทักษะกระบวนการในการแสวงหาความรู้ การใช้ความคิดในการแก้ไขปัญหา การเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาปรับปรุงหรือสร้างงานใหม่ได้ ให้นักเรียนมีเวลาในการคิดและทำกิจกรรมด้วยตนเองให้มากที่สุด มอบหมายงาน/ปัญหาให้นักเรียนคิดวิธีการแก้ปัญหาและแสดงออกอย่างอิสระ ครูทำหน้าที่เป็นผู้นำอภิปราย
5. การผลิต การใช้สื่อ และการรักษาสื่อ เป็นสื่อผลิตเองและเป็นสื่อที่สอดคล้องกับกิจกรรม ใช้กระตุ้นให้นักเรียนสามารถแสดงออกได้อย่างอิสระ มุ่งเน้นการพัฒนาจริง
6. การวัดผลและการประเมินผล วัดและประเมินผลการทำกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล (อาจให้คะแนน 25-27 คะแนน)

ระดับ 5

1. มีประสบการณ์ในการสอนสูงมาก โดยทำการสอนในสาขาวิชานั้นๆ มาเป็นเวลา 9 ปีขึ้นไป
2. การวางแผนการสอน ได้มีการวิเคราะห์หลักสูตรและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนและกำหนดหลักสูตรของห้องเรียน กำหนดวิธีการสอนให้มีลักษณะเป็นการพัฒนาความสามารถในการสังเคราะห์ ให้เกิดการบูรณาการความรู้เพื่อสร้างสิ่งใหม่ ๆ ได้
3. การเตรียมการสอน มีการเตรียมกระบวนการสอนอย่างชัดเจนครบถ้วนเหมาะสมกับรายวิชา มีเอกสารประกอบให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าได้ มีการเตรียมกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการมอบหมายงานให้นักเรียนปฏิบัติ หรือ กำหนดปัญหาให้นักเรียนแก้ปัญหา ครูมีบทบาทเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา แนะนำตำราหรือแหล่งข้อมูลเท่านั้น
4. การทำการสอน มีแนวทางหรือนวัตกรรมเกี่ยวกับการสอน มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาพร้อมกันอย่างสร้างสรรค์ การสอนมุ่งเน้นการค้นหา การสร้างความรู้ร่วมกันกับผู้เรียน คำนึงถึงความสนใจและความถนัดของผู้เรียนแต่ละคนอย่างแท้จริง ครูเป็นเพียงผู้ชี้ทาง ผู้เรียนจะค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ทั้งนี้ได้คำนึงถึงประโยชน์ ของผู้เรียนด้วย
5. การผลิต การใช้สื่อ และรักษาสื่อ มีการใช้สื่อหลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน และทุกคน ครูและนักเรียนร่วมกันผลิตสื่อใช้เอง มีการเก็บและบำรุงรักษาสื่ออย่างเหมาะสม
6. การวัดผลและประเมินผล มีการร่วมประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และประเมินผลการสอนของครูมีการสร้างเกณฑ์ การวัดผลและประเมินผลร่วมกันอย่างชัดเจน (อาจให้คะแนนระหว่าง 28-30)

5.2 รายการที่ 2 การพิจารณาผลงานที่ปรากฏในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ร่วมงานอื่นๆ และประชาชนหรือสาธารณชน พิจารณาจากรายงานในคำขอข้อ 8.3 (รายงานผลที่ปรากฏในหน้าที่ความรับผิดชอบ) เอกสารหรือหลักฐานอื่นๆ (30 คะแนน)

ระดับ 1

1. ผลที่ปรากฏต่อนักเรียน นักศึกษา
 - 1.1 ผลการเรียนรู้ มีการพัฒนาด้านความรู้/ความจำ นักเรียนสามารถจำความรู้ที่ครูบอกได้ ท่องจำกฎ ทฤษฎี หลักเกณฑ์ต่างๆ ได้ นักเรียนสามารถเก็บข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงได้
 - 1.2 การอบรมดูแลเกี่ยวกับความประพฤติและการรักษาวินัย นักเรียน นักศึกษา เคารพกฎระเบียบและปฏิบัติตามที่ครูได้อบรมสั่งสอนด้วยความเชื่อฟัง
2. ผลที่ปรากฏต่อครู อาจารย์ และผู้ร่วมงานอื่น ครูสามารถเป็นแบบอย่างการสอนให้เกิดการพัฒนาด้านความจำได้เป็นที่ยอมรับของครู อาจารย์และผู้ร่วมงานอื่น
3. ผลที่ปรากฏต่อผู้ปกครองหรือประชาชน สามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนจนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ผู้ปกครองให้ความเลื่อมใส ศรัทธาต่อครูผู้สอน (อาจให้คะแนนระหว่าง 16-18)

ระดับ 2**1. ผลที่ปรากฏต่อนักเรียน นักศึกษา**

1.1 ผลการสอนทำให้นักเรียน นักศึกษาเกิดความเข้าใจในเนื้อหา นักเรียน นักศึกษา สามารถอธิบาย แปลความหมาย ขยายความด้วยคำพูดของตนเองได้ สามารถสื่อความหมายระหว่างตนเองกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การอบรมดูแลเกี่ยวกับความประพฤติและการรักษาวินัย ผลการอบรมของครูทำให้นักเรียน นักศึกษา เกิดความเข้าใจแนวทางการประพฤติตนและการรักษาวินัย และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม

2. ผลที่ปรากฏต่อครู อาจารย์ และผู้ร่วมงานอื่น ครูสามารถเป็นแบบอย่างการสอนแบบอธิบาย ขยายความหรือการสอนให้เด็กเข้าใจได้ สามารถให้คำแนะนำปรึกษาหรือสาธิต และเป็นที่ยอมรับของครู อาจารย์ และผู้ร่วมงานอื่น

3. ผลที่ปรากฏต่อผู้ปกครองหรือประชาชน สามารถให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองให้เกิดความเข้าใจปัญหาต่างๆ และให้ความร่วมมือกับครูในการแก้ไข้ปัญหาต่างๆ ด้านเกี่ยวกับตัวนักเรียน ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนและความประพฤติเป็นที่น่าพอใจ (อาจให้คะแนนระหว่าง 19-21)

ระดับ 3**1. ผลที่ปรากฏต่อนักเรียน นักศึกษา**

1.1 ผลการสอนผู้เรียนมีการพัฒนาจนเกิดทักษะกระบวนการในการแสวงหาความรู้ขั้นพื้นฐาน เช่นการสังเกต การจำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่ การแปลความหมายข้อมูล แผนภูมิหรือกราฟ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลหรือส่วนประกอบย่อยได้ บอกหน้าที่และหรือความสำคัญของส่วนประกอบย่อยได้

1.2 การอบรมดูแลเกี่ยวกับความประพฤติและการรักษาวินัย ผลการอบรมของครูทำให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ แยกแยะได้ว่าควรจะต้องประพฤติอย่างไร และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2. ผลที่ปรากฏต่อครู อาจารย์ และผู้ร่วมงานอื่น ครูสามารถเป็นแบบอย่างการสอนคิด สามารถให้คำแนะนำ ปรึกษาหรือสาธิต และเป็นที่ยอมรับของครู อาจารย์ และผู้ร่วมงานอื่น

3. ผลที่ปรากฏต่อผู้ปกครองหรือประชาชน สามารถให้คำปรึกษาแนะนำผู้ปกครองเป็นผลให้สามารถรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทำให้ปัญหาด้านการเรียน ด้านความประพฤติ หรือด้านอื่นได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสมด้วยความร่วมมือระหว่างผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครอง (อาจให้คะแนนระหว่าง 22-24 คะแนน)

ระดับ 4**1. ผลที่ปรากฏต่อนักเรียน นักศึกษา**

1.1 ผลการสอน ผู้เรียนมีการพัฒนาความสามารถในการบอกความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของส่วนประกอบต่างๆ หรือความรู้หลายๆ ด้าน และสามารถนำไปอธิบาย ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาหรือการนำไปใช้สร้างงานใหม่ หรือใช้ส่วนประกอบย่อยของเนื้อหาที่เรียนไปแก้ปัญหาใหม่ได้

1.2 การอบรมดูแลเกี่ยวกับความประพฤติและการรักษาวินัย ผลการอบรมของครูทำให้นักเรียน มีเหตุผล มีสำนึกที่ดี มีการกำหนดกรอบความประพฤติของตนเองในทางที่ถูกต้องมีวินัยในตัวเอง

2. ผลที่ปรากฏต่อครู อาจารย์ และเพื่อนร่วมงานอื่นครูสามารถเป็นแบบอย่างการสอนสร้าง/สอนสั่งเคราะห์ ได้เป็นที่ยอมรับของครู อาจารย์ และเพื่อนร่วมงานอื่น

3. ผลที่ปรากฏต่อผู้ปกครองหรือประชาชน สามารถทำให้ผู้ปกครองมีความภาคภูมิใจ เลื่อมใสศรัทธาต่อ ครูผู้สอนเนื่องจากผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาใหม่ หรือสร้างงานใหม่ให้เกิดประโยชน์ต่อครอบครัว และชุมชนได้ (อาจให้คะแนนระหว่าง 25-27 คะแนน)

ระดับ 5

1. ผลที่ปรากฏต่อนักเรียน นักศึกษา

1.1 ผลการสอน ผู้เรียนมีการพัฒนาความสามารถในการสังเคราะห์ การบูรณาการส่วนประกอบ ย่อยๆ ของความรู้หลายๆ เรื่องเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นการบูรณาการความรู้ เพื่อสร้างสิ่งใหม่ๆ หรือ สามารถแก้ปัญหาใหม่ๆ ที่ต้องใช้ความสามารถในการคิดเป็นอย่างมาก เป็นการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และสามารถ ประเมินค่าสิ่งต่างๆ ได้ มีผลงานก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคม และสร้างความสมดุลต่อสิ่งแวดล้อมด้วย

1.2 การอบรมดูแลเกี่ยวกับความประพฤติและการรักษาวินัย นอกจากนักเรียนจะประพฤติดี มีวินัย ด้วยความมีวิจารณ์ญาณของตนเอง ยังสามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมที่มีวินัยด้วย

2. ผลที่ปรากฏต่อครู อาจารย์ และผู้ร่วมงานอื่น ครูในระดับนี้มีลักษณะเป็นครูผู้ทรงคุณวุฒิเป็นแบบอย่างการสอนแบบค้นพบ เป็นผู้นำครูอื่นๆ ได้ เป็นที่ยอมรับของครู อาจารย์ ผู้ร่วมงานอื่นและเป็นที่ยอมรับ ของสังคม

3. ผลที่ปรากฏต่อผู้ปกครองหรือประชาชน สามารถทำให้ผู้ปกครองเกิดความศรัทธา เลื่อมใส ยอมรับ เป็นแหล่งความรู้ เป็นผู้ให้คำปรึกษา เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน สามารถนำชุมชนไปสู่การเป็นสังคมที่มีการ พัฒนาที่ยั่งยืนได้ (อาจให้คะแนนระหว่าง 28-30 คะแนน)

5.2 รายการที่ 3 การพิจารณาผลงานในฐานะเป็นวิทยากรผู้ชำนาญการ พิจารณาจากรายงานในคำขอข้อ 8.4 (การพิจารณาผลงานความชำนาญการในฐานะเป็นวิทยากร) เอกสารหรือหลักฐานอื่นๆ (10 คะแนน)

ระดับ 1

1. เป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาในสาขาวิชาที่ชำนาญการ ในลักษณะของการเข้ารับการฝึกอบรมหรือร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ

2. ได้รับเชิญเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการ ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการสอน หรือคณะทำงานศึกษาหรือร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการสอนในสาขาวิชาที่ชำนาญการนั้น (อาจให้ 6 คะแนน)

ระดับ 2

1. เป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาในสาขาวิชาที่ชำนาญ ในลักษณะการเข้ารับการฝึกอบรม หรือร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ
2. ได้รับเชิญเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการ ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการสอนในสาขาวิชาที่ชำนาญการนั้น
3. ได้รับเชิญเป็นวิทยากรในการประชุมหรืออบรมเกี่ยวกับการสอนในสาขาวิชาที่ชำนาญการนั้น (อาจให้ 7 คะแนน)

ระดับ 3

1. เป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาในสาขาวิชาที่ชำนาญการนั้น ในลักษณะของการเข้ารับการฝึกอบรม หรือร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ
2. ได้รับเชิญเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่ชำนาญการนั้น
3. ได้รับเชิญเป็นวิทยากรในการประชุมหรืออบรมเกี่ยวกับการสอนในสาขาวิชาที่ชำนาญการนั้น โดยเนื้อหาของเรื่องเป็นการให้ความรู้เบื้องต้น โดยใช้วิธีการให้วิทยากรเป็นศูนย์กลาง (อาจให้ 8 คะแนน)

ระดับ 4

1. เป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษา ในสาขาวิชาที่ชำนาญการนั้น ในลักษณะของการเข้ารับการฝึกอบรมหรือร่วมประชุมสัมมนาการขั้นสูง เพื่อร่วมกันสร้างแนวทางหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
2. ได้รับเชิญเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการ ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการสอนในสาขาวิชาที่ชำนาญการนั้น เนื่องจากเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าชำนาญการในสาขาวิชานั้น
3. ได้รับเชิญเป็นวิทยากรในการประชุมหรือการอบรมเกี่ยวกับการสอนในสาขาวิชาที่ชำนาญการนั้น โดยเนื้อหาของเรื่องเป็นการให้ความรู้ทางวิชาการ ใช้เทคนิคให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในกระบวนการฝึกอบรมมาก หรือใช้เทคนิคการฝึกอบรมโดยกระบวนการกลุ่ม (อาจให้ 9 คะแนน)

ระดับ 5

1. เป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษา ในสาขาวิชาที่ชำนาญการนั้น ในลักษณะของการเข้ารับการฝึกอบรม หรือร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการขั้นสูง เพื่อนำเสนอการค้นพบใหม่ๆ ทางวิชาการ หรือเพื่อแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหาที่มีความสำคัญมาก
2. ได้รับเชิญเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการ ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่ชำนาญการนั้น ในฐานะผู้ที่มีความชำนาญการในขั้นสูงนั้น
3. ได้รับเชิญเป็นวิทยากรในการประชุมหรืออบรมเกี่ยวกับการสอนในสาขาวิชาที่ชำนาญการนั้น โดยเนื้อหาของเรื่องเป็นการให้ความรู้ทางวิชาการ ใช้เทคนิคการฝึกอบรมซึ่งวิทยากรเป็นเพียงผู้คอยกระตุ้น หรือช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมค้นหาคำตอบด้วยตนเองได้ หรือสามารถได้ข้อค้นพบใหม่ๆ ได้ (อาจให้ 10 คะแนน)

6. ต้องมีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ที่ ก.ค. กำหนด

ผู้ขอจะต้องเสนอผลงานทางวิชาการตามที่ ก.ค. กำหนด คือผลงานทางวิชาการสำหรับข้าราชการสายครูผู้สอน มี 2 ลักษณะ คือ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2539)

6.1 ลักษณะแรก เป็นเอกสารที่เกี่ยวกับการสอนในวิชาที่ชำนาญการ

6.2 ลักษณะที่ 2 เป็นผลงานในลักษณะอื่นที่ใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนในหน้าที่ หรือใช้ในการศึกษาโดยเสนอในลักษณะใดก็ได้โดยวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือจะก็เล่มก็ได้ ซึ่ง ก.ค. จะตั้งคณะกรรมการจำนวน 3 คน ประเมินพร้อมกับความชำนาญการเป็นรายๆ ไป

ลักษณะของผลงานทางวิชาการที่ ก.ค. กำหนด สำหรับข้าราชการครูนั้น จะต้องมิลักษณะดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2533)

1. จะต้องเน้นผลงานที่เกิดขึ้นจากผลของการปฏิบัติงานในหน้าที่ของข้าราชการครูผู้สอน มิใช่เป็นผลงานทางวิชาการที่ได้จัดทำขึ้นจากผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ หรือเป็นผลงานทางวิชาการที่จัดทำขึ้นเพื่อกำหนดตำแหน่ง โดยเฉพาะ หมายความว่าถ้าเป็นผู้สอน ผลงานทางวิชาการจะต้องเป็นผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติการสอนที่ข้าราชการครูผู้สอนได้สอนอยู่ ซึ่งอาจจะเป็นแผนการสอน เอกสารประกอบการสอนหรือเอกสารประกอบการเรียน ตำรา ชุดการสอน สื่อหรืออุปกรณ์การสอนวิชาหนึ่ง ๆ นั้นเอง ข้อสำคัญที่สุดคือ จะต้องเป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้สอน และนอกจากนั้นแล้วจะต้องเป็นผลงานที่จัดทำขึ้นเอง (มิใช่ลอกมาโดยตรง) หรือเป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากการร่วมปฏิบัติหลายคน และชี้ได้ว่าตนรับผิดชอบในส่วนใด

2. ผลงานทางวิชาการนั้นจะต้องมีคุณภาพได้มาตรฐาน กล่าวคือ จะต้องมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามลักษณะของผลงานทางวิชาการแต่ละประเภท ไม่ว่าจะมีความถูกต้องสมบูรณ์ตามหลักสูตร เนื้อหาสาระ การพิมพ์ การอ้างอิง ตลอดจนกระทั่งการเป็นผลงานที่เกิดจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของตนเอง เกณฑ์มาตรฐานด้านคุณภาพของผลงานทางวิชาการนั้น โดยปกติจะมีหลักการพิจารณาดังต่อไปนี้

2.1 รูปแบบและโครงสร้างของผลงานทางวิชาการ ว่าถูกต้องและเหมาะสมตามหลักการของผลงานทางวิชาการแต่ละประเภทหรือไม่ เช่น ตำราจะต้องมีรูปแบบ และโครงสร้างถูกต้องตามหลักของตำรา และเหมาะสมกับหลักสูตร และผู้เขียนผลงานวิจัยก็จะต้องมีรูปแบบและโครงสร้างถูกต้องตามหลักการวิจัย เป็นต้น

2.2 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ รวมทั้งความครบถ้วน สมบูรณ์ และความเหมาะสมในการจัดเนื้อหาสาระในแต่ละตอน

2.3 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรืออีกนัยหนึ่งคือ เป็นผลงานทางวิชาการที่มีช้ลอกมาจากผู้อื่น หากจะมีการอ้างอิง ก็จะต้องเป็นไปตามหลักของการอ้างอิง ในเรื่องความคิดสร้างสรรค์นี้มิใช่พิจารณาอยู่ก็ประการหนึ่งว่าผลงานที่จัดทำขึ้นนั้น นอกจากจะต้องไม่ลอกของผู้อื่นดังกล่าวแล้ว จะต้องจัดทำให้พัฒนาขึ้นไปกว่าเอกสารที่มีอยู่ในท้องตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มีอยู่ตามสำนักพิมพ์ต่างๆ การปรึกษาผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ ก็จะทำให้มีแนวคิด หรือหาวิธีการที่เหมาะสมได้โดยไม่มียากนัก

3. จะต้องเป็นผลงานทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ โดยได้นำไปใช้ได้ผลแล้ว และเป็นที่ยอมรับให้ใช้ต่อไป ได้มีใช้เป็นผลงานทางวิชาการที่จัดทำขึ้นแล้วส่งให้ ก.ค. พิจารณาโดยมิได้นำไปใช้มาก่อน ในส่วนประโยชน์ของ ผลงานทางวิชาการนั้น ปกติจะพิจารณาในสองส่วนคือ

3.1 ประโยชน์ต่อนักเรียน นักศึกษาโดยตรง โดยพิจารณาว่าผลงานทางวิชาการนั้นจะเป็น ประโยชน์ต่อนักเรียน นักศึกษาโดยตรงแค่ไหน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานทางวิชาการของผู้สอนที่จะต้องพิจารณาว่า จะเป็นประโยชน์สำหรับนักเรียน นักศึกษาที่สอนแค่ไหน ส่วนตำแหน่งอื่นๆ ก็เช่นเดียวกัน

3.2 ประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ โดยพิจารณาว่าผลงานทางวิชาการนั้นจะเป็น ประโยชน์ในทางวิชาการแค่ไหน คือสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้แค่ไหน ประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ นี้เป็นการพิจารณาประเมินประโยชน์ของผลงานทางวิชาการในวงกว้างนั่นเอง

ในการประเมินผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูผู้สอนนั้น ก.ค. มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแบ่งออก เป็น 2 ส่วน หรือ 2 รายการ คือ คุณภาพของผลงานทางวิชาการ และประโยชน์ของผลงานทางวิชาการโดยมี รายละเอียดในการประเมิน ดังนี้

1. คุณภาพของผลงานวิชาการพิจารณาจาก

1.1 ความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระโดยพิจารณาจาก

- ความถูกต้องของโครงสร้าง
- ความสมบูรณ์ทันสมัยของเนื้อหาสาระ
- ความครบถ้วน สมบูรณ์ตามหลักสูตร
- การอ้างอิงเชื่อถือได้
- ความประณีตของผลงานทั้งในด้านการเขียนและการพิมพ์

1.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยพิจารณาจาก

- การนำทฤษฎีหรือหลักการต่างๆ ที่เป็นที่ยอมรับไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการเรียน การสอน
- การเสนอแนวความคิด การวิเคราะห์ การวิจารณ์ เปรียบเทียบ ที่ทำให้เห็นถึงความรู้ในด้าน นั้นๆ ของผู้เสนอรายงาน
- การเสนอแนวทางใหม่ วิธีการใหม่ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่ก่อให้เกิดการศึกษาค้นคว้าที่กว้างขวาง ต่อไป
- การพัฒนาและสังเคราะห์วิธีการในการเรียนการสอนจนทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ โดยพิจารณาจาก

2.1 ประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ โดยพิจารณาจาก

- การเผยแพร่ (ในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหรือห้องสมุดของสถานศึกษาต่างๆ) และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

-ความสามารถใช้อ้างอิงได้

-สามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติต่อไปได้

2.2 ประโยชน์ต่อนักเรียน นักศึกษา โดยพิจารณาจาก

-ประโยชน์ที่ทำให้ให้นักเรียน นักศึกษา ได้รับความรู้และการพัฒนาตนเองในการเรียนรู้วิชาการ ดังกล่าวได้ผลดียิ่งขึ้น

-ประโยชน์ต่อนักเรียน นักศึกษา ในอันที่จะนำความรู้ไปใช้ในการศึกษาเพิ่มเติมหรือประกอบอาชีพ หรือเป็นตำราเรียนได้

-การนำไปใช้ประโยชน์ และได้ผลต่อนักเรียน นักศึกษา ดังได้กล่าวมาแล้ว

3. เกณฑ์การให้คะแนนผลงานทางวิชาการ เนื่องจากตามหลักเกณฑ์ของ ก.ค.นั้น ผลงานทางวิชาการ มีคะแนนเต็ม 30 คะแนน และคะแนนความชำนาญการหรือความเชี่ยวชาญมีคะแนนเต็ม 70 คะแนน ดังนั้น ในส่วนของเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนนผลงานทางวิชาการจึงมีคะแนนเต็ม 30 คะแนนเท่านั้น การพิจารณา ผลงานทางวิชาการใน 2 รายการดังกล่าว จะมีคะแนนดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ของ ก.ค.

รายการ	คะแนน
คุณภาพ	15
ประโยชน์	15
รวม	30

หลักเกณฑ์การขอตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ระดับ 9

การปรับตำแหน่งอาจารย์ 3 ให้ได้รับเงินเดือนระดับ 9 มีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับการปรับอาจารย์ 2 เป็นอาจารย์ 3 ระดับ 6-8 แต่มีรายละเอียดปลีกย่อยเฉพาะ คือ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2539)

1. จะต้องดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 มาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี
2. จะต้องได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าขั้นค่าของระดับ 9 (ขั้น 20,640 บาท)
3. จะต้องมีความประพฤติการสอน และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย

โดยมีผลงานย้อนหลัง 3 ปี

4. ผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 นั้นจะต้องมีความเชี่ยวชาญตามที่ ก.ค. กำหนด กล่าวคือ จะต้องรายงานและมีเอกสารหลักฐานหรือคำรับรองต่างๆ ที่แสดงว่ามีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง มีผลงานที่ปรากฏต่องาน

ในหน่วยงานความรับผิดชอบ ได้แก่ ผลงานที่ปรากฏต่อครู อาจารย์ ผู้ร่วมงานอื่นๆ ประชาชนหรือสาธารณชน และผลงานที่ปรากฏในฐานะวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้วย

ในด้านการประเมินความชำนาญการ/ความเชี่ยวชาญ และผลงานทางวิชาการจะใช้หลักการประเมินเดียวกัน แต่เกณฑ์ของคะแนนจะแตกต่างกัน ดังตาราง

ตารางที่ 2 แสดงเกณฑ์การประเมินความชำนาญการ และผลงานทางวิชาการ

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	อาจารย์ 3 ระดับ 6-8	อาจารย์ 3 ระดับ 9
ความชำนาญการ/เชี่ยวชาญ	70	65% ของ 70 (45.5 คะแนน)	70% ของ 70 (49 คะแนน)
ผลงานทางวิชาการ	30	65% ของ 30 (19.5 คะแนน)	70% ของ 30 (21 คะแนน)
เกณฑ์ผ่านรวมเฉลี่ย	100	75	75

เมื่อพิจารณาจากตาราง จะพบว่าอาจารย์ 3 ระดับ 6-8 ความชำนาญการต้องผ่าน 65% ผลงานทางวิชาการต้องผ่าน 65% เกณฑ์ของ 2 รายการรวมกันต้องผ่าน 75% ส่วนอาจารย์ 3 ระดับ 9 ความชำนาญการต้องผ่าน 70% ผลงานทางวิชาการต้องผ่าน 70% เกณฑ์ 2 รายการรวมกันต้องผ่าน 75% เช่นเดียวกัน

ตอนที่ 2 การทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3

ความหมายของผลงานทางวิชาการ

เกี่ยวกับความหมายของผลงานทางวิชาการ ได้มีนักวิชาการศึกษา และนักวิชาการด้านการบริหารงานบุคคลให้ความหมายไว้ดังนี้

วิเชียร ประยูรชาติ (2536) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผลงานทางวิชาการ หมายถึงเอกสารหรือหลักฐานใดๆ ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า คิดค้น รวบรวม เรียบเรียง วิเคราะห์หรือสังเคราะห์ซึ่งแสดงถึงความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำ

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ และ คณะ (2536) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผลงานทางวิชาการหมายถึงผลงานต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น อาจจะเน้นในลักษณะของเอกสาร หรือสิ่งประดิษฐ์ รวมทั้งงานที่เกี่ยวกับศิลปะทั้งหลาย

สุวัฒนา อุทัยรัตน์ และคณะ (2539) ได้สรุปความหมายของผลงานทางวิชาการ ไว้ว่า หมายถึง ผลงานในลักษณะต่างๆ ที่ผู้จัดทำขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเรียบเรียง หรือประดิษฐ์ขึ้น เป็นความรู้ เทคนิค และนวัตกรรมแสดงถึงความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำ

เทพฤทธิ์ ศรีปัญญา (2537) ได้กล่าวถึงผลงานทางวิชาการไว้ว่า หมายถึง เอกสารหรือหลักฐานต่างๆ ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า คิดค้น รวบรวม เรียบเรียง วิเคราะห์ สังเคราะห์ขึ้นเป็นความรู้ใหม่ ทำให้วิทยาการด้านนั้นๆ เจริญก้าวหน้า และสามารถนำไปใช้พัฒนางานหรือการเรียนการสอน ตลอดจนพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งผลงานทางวิชาการอาจเป็นเอกสาร สิ่งพิมพ์ อุปกรณ์ หรือ สื่อการเรียนการสอน หรือผลงานลักษณะอื่นๆ ก็ได้

จากความหมายของผลงานทางวิชาการดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าผลงานทางวิชาการหมายถึง ผลงานที่ทำขึ้นในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการศึกษา ค้นคว้า วิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์และเรียบเรียง หรือประดิษฐ์ขึ้นด้วยวิธีการที่ถูกต้อง มีระบบ น่าเชื่อถือ ซึ่งแสดงถึงความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญของผู้ทำ และผลงานที่จำเป็นต้องเป็นความรู้ใหม่ สามารถนำไปพัฒนางาน หรือการเรียนการสอนให้เจริญก้าวหน้าได้

ประเภทของผลงานทางวิชาการ

เนื่องจากผลงานทางวิชาการ เป็นผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ของข้าราชการครูแต่ละตำแหน่ง และเป็นผลงานที่สร้างขึ้นจากการค้นคว้า คิดค้น รวบรวม เรียบเรียง วิเคราะห์ หรือสังเคราะห์ขึ้นเป็นความรู้ใหม่ ทำให้วิทยาการในด้านนั้นๆ เจริญก้าวหน้าและนำไปใช้พัฒนางานในหน้าที่ของตนเองได้ ผลงานทางวิชาการจึงมีหลายประเภท ตามลักษณะของการจำแนกดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ได้จำแนกประเภทเอกสารทางวิชาการที่เสนอเพื่อขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการของคณะกรรมการข้าราชการมหาวิทยาลัย และของคณะกรรมการข้าราชการครู ออกเป็น 11 ประเภท คือ หนังสือ ตำรา เอกสารประกอบการสอน เอกสารการสอน บทความทางวิชาการ ผลงานวิจัย งานแปล รายงานการศึกษาค้นคว้า สื่อการเรียนการสอน รายงานผลการดำเนินโครงการต่างๆ และผลงานทางวิชาการอื่นๆ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2533) ได้จำแนกประเภทของผลงานทางวิชาการสำหรับข้าราชการครู โดยแบ่งเป็นหลายประเภท ซึ่งสามารถกล่าวรวมๆ ได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. เอกสารวิชาการ ได้แก่ ตำรา เอกสารประกอบการสอน เอกสารคำสอน แบบเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออ่านประกอบ หรือหนังสืออ่านนอกเวลา คู่มือครู ชุดการสอน หรือชุดการเรียน ผลการวิเคราะห์ผลการวิจัย และเอกสารอื่น เช่น บทความทางวิชาการประกอบคำบรรยาย เอกสารประกอบการเสนอในการประชุมสัมมนา

2. ผลงานทางวิชาการอื่นซึ่งมิได้ปรากฏเป็นเอกสารให้เห็น ได้แก่ อุปกรณ์การสอน สื่อประกอบการสอน สื่อประกอบชุดการสอน

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ , ทองพูล บุญอึ้ง และ วิเชียร ไวยสุกรี (2535) ได้จำแนกประเภทของผลงานทางวิชาการ ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ตำรา (งานแต่ง งานเรียบเรียง) หมายถึง เอกสารที่ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะที่ได้เรียบเรียงอย่างมีระบบ เช่น ประกอบด้วยคำนำ สารบัญ เนื้อเรื่อง สรุป และอ้างอิง ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ทันสมัย โดยจะต้องมีเนื้อหาสาระอย่างละเอียดครอบคลุมวิชาหรือส่วนของวิชาที่ตนเชี่ยวชาญ หรือชำนาญการ โดยมีวัตถุประสงค์ ที่ใช้เป็นหลักในการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษา และต้องจัดทำเป็นรูปเล่มอย่างเรียบร้อย

2. เอกสารประกอบการสอน หมายถึง เอกสารที่ใช้ประกอบการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษา มีหลายประเภท เช่น

2.1 แผนการสอน หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นสำหรับเตรียมการสอนในวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งอาจทำขึ้นโดยสังเขป หรือละเอียด สุดแท้แต่วัตถุประสงค์ของการใช้

2.2 ชุดการสอน หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นสำหรับใช้สอนในวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งอาจทำไว้เฉพาะเรื่องหรือรวมตลอดทั้งหลักสูตรก็ได้

2.3 แบบเรียนสำเร็จรูป หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง

3. เอกสารคำสอน หมายถึง เอกสารคำบรรยายที่ใช้สอนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษา มีเนื้อหาสาระคำสอนที่มีความสมบูรณ์ ครบถ้วนเต็มหลักสูตรการเรียนการสอนของวิชานั้น มีลักษณะเป็นคำบรรยายอย่างละเอียดเพื่อให้ นักเรียน นักศึกษา สามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ นอกจากเนื้อหาสาระแล้ว อาจประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ ความคิดรวบยอด กิจกรรมท้ายบท รวมทั้งการวัดผลและการประเมินผลด้วย ถ้าเป็นเอกสารจะต้องจัดพิมพ์หรือโรเนียว และจัดทำเป็นรูปเล่มเช่นเดียวกับตำราหรือหนังสือเรียนทั่วไป

4. หนังสือ หมายถึง เอกสารทางวิชาการหรือกึ่งวิชาการ ที่ได้เรียบเรียงอย่างมีระบบเข้าปกเย็บเล่มเรียบร้อย มีสารบัญแบ่งหมวดหมู่ของเนื้อหาอย่างชัดเจน (ตีพิมพ์) ใช้ตัวอักษร ตัวพิมพ์ และมีการเผยแพร่ เนื้อหาจะต้องมีความละเอียดสมบูรณ์ และลึกซึ้งมากแต่ไม่จำเป็นต้องครอบคลุมรายวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

4.1 หนังสือเรียนหรือแบบเรียน หมายถึง เอกสารที่จัดทำเป็นรูปเล่มใช้สำหรับการเรียนมีสาระตรงตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรอย่างถูกต้อง อาจจะมีลักษณะเป็นหนังสือเล่มเดียวตามกลุ่มวิชาหรือรายวิชาใดวิชาหนึ่งหรือเป็นชุดคือมีหลายเล่ม หลายชนิดอยู่ในชุดเดียวกันก็ได้ และอาจมีแบบฝึกหัดประกอบด้วย เพื่อเป็นสื่อการเรียนสำหรับให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะ และแตกฉานในบทเรียนสำหรับรายวิชาที่เน้นทักษะและการปฏิบัติ

4.2 หนังสือเสริมประสบการณ์ หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนและผู้สอน ใช้ประกอบการเรียนการสอนแต่ไม่ได้กำหนดเป็นหนังสือเรียนหรือแบบเรียนเพื่อการศึกษาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพื่อสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน หรือเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนตามหลักสูตรให้กว้างขวางขึ้น จำแนกเป็น 4 ประเภทคือ

4.2.1 หนังสืออ่านนอกเวลา หมายถึง หนังสือที่ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งตาม หลักสูตร นอกเหนือจากหนังสือเรียน สำหรับนักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตร

4.2.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรเพื่อช่วยให้การเรียน การสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หรือช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละคน

4.2.3 หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง หนังสือที่จัดทำเพื่อส่งเสริมให้ผู้อ่าน เกิดทักษะ ในการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้นอาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ที่ไม่ขัดต่อวัฒนธรรมประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติและมีสาระประโยชน์ และชวนให้อ่าน

4.2.4 หนังสืออ้างอิง หมายถึง หนังสือสำหรับใช้ค้นคว้าอ้างอิงเกี่ยวกับการเรียนการสอน

4.3 หนังสืออื่น ๆ หมายถึง หนังสือนอกจากที่กล่าวมาแล้ว

5. ผลงานวิจัย หมายถึง ผลงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบและมีความมุ่งหมายที่ชัดเจนแน่นอน เพื่อให้ได้มาซึ่งทฤษฎี หลักการ ปัญหา วิธีการแก้ปัญหา การรับรองหลักการ หรือการพิสูจน์ทฤษฎีซึ่งนำไปสู่ ความก้าวหน้าทางวิชาการ สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาหลักการหรือทฤษฎีให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือสามารถนำมา ประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา โดยอาจเป็นการวิจัยในเชิงทดลอง การวิจัยเชิงสำรวจ หรือการวิจัยเชิง ปฏิบัติการก็ได้ โดยมีลักษณะเป็นเอกสารที่มีรูปแบบของรายการวิจัยตามหลักวิชาการ

6. บทความทางวิชาการ หมายถึง เอกสารซึ่งจัดทำขึ้นในลักษณะที่เป็นการวิเคราะห์หรือเสนอแนวคิดใหม่ ๆ จากพื้นฐานทางวิชาการนั้นๆ และได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการในสาขาวิชานั้น หรือในหนังสือรวมบทความ ทางวิชาการ ซึ่งเสนอต่อที่ประชุมสัมมนาก็ได้

7. อุปกรณ์การเรียนการสอน หมายถึง สื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่ง มีลักษณะเป็นอุปกรณ์ที่ผลิต ออกมาใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง เพื่อช่วยเสริมสร้างการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผลงานทางวิชาการลักษณะนี้จะต้องมีเอกสารประกอบด้วย

8. งานแปล หมายถึง การถอดความตำรา หรือเอกสารจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งให้ได้ใจความ ถูกต้องตรงตามต้นฉบับเดิม ให้สื่อความหมายเป็นที่เข้าใจแก่ผู้อื่น และได้เรียบเรียงตลอดจนปรับปรุงรายละเอียด ให้เหมาะสมในกรณีที่จำเป็น งานแปลนี้อาจแปลจากตำรา หรือเอกสารเล่มใดเล่มหนึ่ง หรือแปลเฉพาะบางตอน ของตำราหรือเอกสารหลายเล่ม แล้วนำมาจัดเป็นเล่มใหม่ก็ได้

9. รายงานหรือการศึกษาค้นคว้า หมายถึง รายงานจากการศึกษาค้นคว้าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน โดยการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เช่น ตำรา หนังสือ บทความทางวิชาการจากการเข้าร่วมสัมมนา การอภิปราย การทดลอง เป็นต้น เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนหรืองานปฏิบัติในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ แล้วนำเสนอ เป็นเอกสารรายงาน

10. ผลงานโครงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน หมายถึง เอกสารรายงานผลงานของโครงการที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยระบุเหตุผลหรือความจำเป็น วัตถุประสงค์ เป้าหมาย พร้อมทั้งเสนอผลงานของโครงการ การวิเคราะห์ผลงานของโครงการและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงในเรื่องดังกล่าวต่อไป

11. ผลงานทางวิชาการอื่นๆ ผลงานทางวิชาการอื่นๆ ที่มีใช้ผลงานทางวิชาการตามข้อ 1-10 โดยปกติหมายถึง สิ่งประดิษฐ์ หรืองานสร้างสรรค์ที่มีคุณค่า เช่น เครื่องทุนแรง ผลงานด้านศิลปะ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผลงานทางวิชาการมีหลายประเภท ในการแบ่งประเภทของผลงานทางวิชาการเป็นการแบ่งเพื่อประโยชน์และง่ายต่อการที่จะทำความเข้าใจ โดยเน้นในลักษณะของผลงานที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ เป็นผลงานที่มีประโยชน์มีคุณค่าและมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ขั้นตอนการทำผลงานทางวิชาการ

ในการจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 มีนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางในการจัดทำผลงานทางวิชาการไว้ดังนี้

ถวัลย์ มาตจรัส (2538) ได้เสนอแนวทางในการจัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการและวางแผน

ขั้นเตรียมการและวางแผน ในขั้นนี้เป็นการถามตัวเองว่าปัจจุบันดำรงตำแหน่งอะไร สอนกลุ่มวิชาอะไร สอนกลุ่มประสบการณ์ไหน ทั้งนี้เพื่อจะได้เตรียมการจัดทำผลงานทางวิชาการได้ตรงเป้าหมายกับหน้าที่ที่ปฏิบัติจริง

2. ขั้นดำเนินการจัดทำผลงาน

การจะจัดทำผลงานทางวิชาการได้นั้น ก่อนอื่นต้องตั้งต้นที่การกำหนดหัวข้อ และเรื่องที่จะทำเสียก่อนว่าคืออะไร เช่น คู่มือการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องคำคล้องจองโดยระบุว่า คู่มือนี้ใช้แก้ปัญหา หรือส่งเสริมความรู้ในประสบการณ์ใด มีเป้าหมายอย่างไร วัตถุประสงค์เป็นอย่างไร

3. การนำงานทางวิชาการไปใช้

เมื่อจัดพิมพ์ผลงานขึ้นเป็นรูปเล่มแล้ว ควรมีการนำผลงานนั้นไปใช้ก่อน เพื่อดูว่าผลเป็นเช่นไร โดยในการนำผลงานไปใช้ต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1) วิธีการนำไปใช้ จะนำไปใช้ในรูปแบบใด
- 2) ต้องมีระบบการประเมินผลที่เชื่อถือได้
- 3) วิเคราะห์ผลของการนำไปใช้ว่าเป็นอย่างไร
- 4) กำหนดเป้าหมายที่จะนำไปใช้ทดลองให้ชัดเจน

การนำผลงานทางวิชาการไปใช้เป็นหลักฐานสำคัญประการหนึ่ง ที่จะบ่งบอกให้สาธารณชนทราบว่าผลงานทางวิชาการดังกล่าวได้มีการนำไปใช้ประโยชน์จริงๆ

4. การเผยแพร่และการสร้างการยอมรับ

หลังจากนำผลงานทางวิชาการไปใช้ และทำการปรับปรุงผลงานทางวิชาการแล้ว ควรนำผลงานดังกล่าวเผยแพร่ในวงกว้างยิ่งขึ้น การเผยแพร่ผลงานต้องมีหลักฐานไว้อ้างอิง ดังนั้นการเผยแพร่งานควรดำเนินการดังนี้

1) บันทึกเสนอต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อขอให้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการเผยแพร่ผลงานหรือลงนามในหนังสือคำสั่งที่จะส่งผลงานไปเผยแพร่ยังกลุ่มโรงเรียนอื่น โรงเรียนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอื่นๆ เป็นต้น

2) นำผลงานทางวิชาการที่ได้ปรับปรุงแล้ว เสนอผลที่ได้ต่อที่ประชุมทางวิชาการของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอื่นๆ เป็นต้น

3) เผยแพร่ผลงานทางวิชาการผ่านทางวารสารโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน วารสารสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ วารสารสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด วารสารสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ และวารสารทางการศึกษาต่างๆ เช่น ก้าวไกล วิทยจารย์ มิตรครู เป็นต้น

4) การเผยแพร่และสร้างการยอมรับนั้น อาจจะมีข้อมูลย้อนกลับ (Feed back) มาให้ต้องแก้ไขปรับปรุงผลงานอีกครั้งหนึ่ง หรือหลายครั้ง ก็ดำเนินการปรับปรุงแล้วเผยแพร่ใหม่จนเห็นว่าผลงานนั้นสมบูรณ์แล้วก็นำเสนอเป็นผลงานทางวิชาการต่อไป

กมล ภูประเสริฐ (2534) ได้ให้แนวคิดในการจัดทำผลงานทางวิชาการ ไว้ว่า การจัดทำผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูนั้น จะต้องเริ่มจากงานในหน้าที่ที่ทำอยู่ คืองานสอนโดยจะต้องเริ่มจากขั้นตอนดังนี้

1. การคิดพิจารณาปัญหา เกี่ยวกับการเรียนการสอน หรือการปฏิบัติงานของตน เช่น ดูว่าการสอนที่สอนอยู่ในทุกวันนี้มีปัญหาอะไรบ้าง หรือทำอะไรที่จะทำให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ดีกว่าที่ทำอยู่ ทำอย่างไรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจึงจะสูงขึ้น โดยการศึกษาปัญหาต่างๆ

2. พิจารณาสาเหตุของปัญหา ว่าปัญหานั้นมีสาเหตุมาจากอะไร ซึ่งอาจพิจารณาสาเหตุออกเป็นหลายสาเหตุ

3. พิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหา ซึ่งอาจมีหลายๆ แนวทางที่จะแก้ไขได้

4. พิจารณาทิศทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา คือหาวิธีใหม่ๆ จากที่ใช้อยู่เดิม หรือใช้สื่อต่างๆ ที่ใหม่กว่าที่ใช้อยู่เดิมมาแก้ปัญหากับการเรียนการสอน

5. ดำเนินการวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอน โดยนำนวัตกรรมต่างๆ มาใช้ในการเรียนการสอนในแต่ละวิชา

6. วางแผนสอนในแต่ละคาบโดยกำหนดขั้นตอนการสอน และกิจกรรมต่างๆ ต่อจากนั้นจึงนำไปทดลองใช้ ซึ่งก็ควรจะได้กับนักเรียนเป็นรุ่นๆ ไป พร้อมทั้งบันทึกผลของการนำไปใช้ รวมทั้งข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อจะปรับปรุงต่อไป การนำไปใช้นี้ควรนำไปใช้และพัฒนาเรื่อยๆ เมื่อปรับปรุงได้ผลดีแล้วก็ถือว่านี่แหละคือความสำเร็จของการพัฒนาผลงานทางวิชาการ

7. การนำเสนอผลงานทางวิชาการ ในการนำเสนอผลงานทางวิชาการจำเป็นจะต้องเขียนรายงานการจัดทำผลงานทางวิชาการ และการนำผลงานทางวิชาการไปใช้ด้วย การเสนอผลงานทางวิชาการจึงควรประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นผลงานทางวิชาการจริงๆ ซึ่งอาจได้แก่ ชุดการสอน แผนการสอน หรืออุปกรณ์ต่างๆ และอีกส่วนหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นส่วนควบ คือ รายงานผลการจัดทำ และการทดลองนำไปใช้เพื่อที่จะได้ให้ความมั่นใจว่านวัตกรรมหรือผลงานทางวิชาการที่ครูได้จัดทำ หรือพัฒนาขึ้นนั้นเป็นผลจากการพัฒนางานในหน้าที่ และนำไปใช้แล้วได้ผลดีจริง

ตอนที่ 3 การจัดทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย

ความหมายของผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย (ก.ม.) (ม.ป.ป.อ้างถึงใน สมพร ศิริพัฒนกุลขจร, 2538) ได้ให้ความหมายของผลงานวิจัยไว้ว่า หมายถึง ผลงานค้นคว้าอย่างมีระบบ และมีความมุ่งหมายอย่างแน่นอนเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหลักการบางอย่างที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือการนำวิชาการนั้นมาประยุกต์ มีลักษณะเป็นเอกสารที่มีรูปแบบของการวิจัยตามหลักวิชาการ เช่น มีการตั้งสมมติฐานหรือมีการกำหนดปัญหาที่ชัดเจน สมเหตุสมผล โดยจะต้องระบุวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนแน่นอน มีการรวบรวมข้อมูล พิจารณาวิเคราะห์ตีความ และสรุปผลการวิจัยที่สามารถให้คำตอบ หรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ได้ให้ความหมายของผลงานวิจัยไว้ว่า หมายถึง ผลงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบและมีความมุ่งหมายที่แน่นอนเพื่อที่จะได้มาซึ่งทฤษฎี หลักการ ปัญหา วิธีการแก้ปัญหา การรับรองหลักการ หรือการพิสูจน์ทฤษฎี ซึ่งนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาหลักการหรือทฤษฎีให้สมบูรณ์ขึ้น หรือสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา โดยอาจเป็นการวิจัยในเชิงทดลอง การวิจัยเชิงสำรวจ หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีลักษณะเป็นเอกสารที่มีรูปแบบของการวิจัยตามหลักวิชาการ

สรุปผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย หมายถึง ผลงานทางวิชาการที่จัดทำขึ้นด้วยการค้นคว้าอย่างมีระบบ มีความมุ่งหมายที่ชัดเจนแน่นอน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ทฤษฎี หลักการบางอย่างที่เชื่อถือได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าในทางวิชาการ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาได้ โดยมีลักษณะเป็นเอกสารที่มีรูปแบบของการวิจัยตามหลักวิชาการ

ลักษณะผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย

กมล สุดประเสริฐ (2534) ได้กล่าวถึงลักษณะของผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยไว้ว่า ความสมบูรณ์ของงานวิจัยมิใช่สมบูรณ์ในแง่โครงสร้าง แต่ต้องสมบูรณ์ว่าจะศึกษาอะไร ศึกษาได้อย่างครบถ้วนหรือไม่ และจะนำไปทำอะไร โดยลักษณะของงานวิจัยนั้นจะต้องเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน นักศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และงานวิจัยที่ควรจัดทำเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการคือ งานวิจัยประเภท Action Research ซึ่งเป็นการวิจัยโดยผู้ปฏิบัติงาน

บานชื่น ทองพันชั่ง (2540) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของผลงานทางวิชาการประเภท วิเคราะห์ วิจัย ที่มีคุณภาพไว้ดังนี้

1. มีลักษณะเป็นการวิเคราะห์ วิจัย ค้นคว้า
2. วัตถุประสงค์ของงานมีความชัดเจน
3. มีการสำรวจภูมิหลังที่เกี่ยวข้องกับงานอย่างครอบคลุมหรือทันสมัย
4. วิธีการมีความถูกต้องและเหมาะสม
5. ข้อสรุป ความคิดเห็น และการเสนอรายงาน มีเหตุผล น่าเชื่อถือ และชัดเจน
6. แสดงถึงความคิดริเริ่ม และความคิดสร้างสรรค์
7. แสดงความรู้ความสามารถ และความเชื่อมั่นของผู้ทำ
8. สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง หรือพัฒนางานที่เกี่ยวข้องได้

ขั้นตอนการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย

กมล สุดประเสริฐ (2534) ได้เสนอว่า งานวิจัยที่ควรจะทำเพื่อการกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นของข้าราชการประเภทหนึ่งก็คืองานวิจัยประเภท Action Research ซึ่งเป็นการวิจัยโดยผู้ปฏิบัติงาน เพราะสามารถนำผลมาใช้ได้ทันที ซึ่งพอสรุปขั้นตอนได้ดังนี้

1. Intensity Issue & Needs ทำอย่างไรจึงจะให้เราแก้ปัญหา
2. Search for likely solution คือการหากระบวนการในการแก้ปัญหา
3. Selection and Application of a likely solution คือ การเลือกวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ปัญหา

4. Monitoring คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อติดตาม และแก้ไขปัญหา

5. Satisfaction Problem solution เป็นการสรุปผลว่าปัญหานั้นได้แก้ไขแล้ว หากมีปัญหาก็จะเข้าสู่กระบวนการที่ 1 อีกครั้ง

บุญธรรม กิจปริตาบริสุทธิ์ (2532) ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัย ออกเป็น 12 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1. การกำหนดประเด็นปัญหาที่สนใจ
2. การสำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสำรวจสภาพปัญหา อุปสรรคของประเด็นปัญหาที่จะทำวิจัย สำรวจเนื้อหาของประเด็นที่จะทำวิจัย รวมถึงแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สำรวจผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดชื่อหัวข้อเรื่องชั่วคราว
4. กำหนดกรอบความคิด (Conceptual framework) ให้ชัดเจน
5. ตัดสินคุณค่าของหัวข้อเรื่อง
6. เลือกรูปแบบการทำวิจัยที่เหมาะสม และได้ผลที่น่าเชื่อถือให้มากที่สุด
7. กำหนดประชากร และเลือกกลุ่มกลุ่มตัวอย่าง
8. การสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูล
9. เก็บรวบรวมข้อมูล
10. การวิเคราะห์ข้อมูล
11. แปลผล และเขียนรายงาน
12. การจัดทำเอกสารอ้างอิง และภาคผนวก

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำผลงานทางวิชาการ

สมศักดิ์ เอี่ยมงาม (2532) ได้ทำการวิจัยถึงสาเหตุการไม่เสนอขอเพื่อเลื่อนตำแหน่งอาจารย์ 3 ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท พบว่า สาเหตุของการไม่เสนอขอเพื่อเลื่อนตำแหน่ง มีสาเหตุมาจากการไม่เข้าใจแนวปฏิบัติ และวิธีการเสนอขอ ขาดที่ปรึกษาโดยเฉพาะสาเหตุการไม่ทำผลงานด้านวิชาการนั้นมีผลมาจากไม่มีความรู้ความเข้าใจระเบียบวิธีการวิจัย ขาดผลงานทางวิชาการเผยแพร่ รวมทั้งมีเวลาในการจัดทำน้อย

พื่อน เปรมพันธ์ (2534) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการเสริมสมรรถภาพในการผลิตผลงานทางวิชาการของครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 พบว่า ครูภาษาไทยมีความต้องการเสริมสมรรถภาพในการผลิตผลงานทางวิชาการในทุกๆ ประเภท ทั้งด้านความรู้ และด้านวิธีการ โดยในการจัดทำผลงาน

ทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย ด้านความรู้ ครูภาษาไทยต้องการเสริมสมรรถภาพในระดับมากในทุกเรื่อง โดยเรื่อง
ที่ครูต้องการเสริมสมรรถภาพมาก 3 อันดับแรก คือ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย การนำสถิติมาใช้ในการวิจัย
และขั้นตอนการทำวิจัย ในด้านวิธีการครูภาษาไทยมีความต้องการเสริมสมรรถภาพมากในทุกเรื่องโดยต้องการมาก
3 อันดับแรก คือ วิธีการหาปัญหาและหัวข้อการทำวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย

สมชาย พันธุ์ควนิชัย (2535) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการ
ขอเลื่อนเป็นระดับ 7 ของข้าราชการครูสายงานการสอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า
ข้าราชการครูสายงานการสอนเห็นด้วยกับหลักเกณฑ์ในการจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นระดับ 7
แต่ขาดความมั่นใจในการจัดทำผลงานทางวิชาการ เพราะครูส่วนใหญ่ขาดการค้นคิดสิ่งใหม่ๆ ขาดแหล่งเอกสาร
ที่ใช้ในการค้นคว้าอ้างอิง งานที่ทำประจำมีมากจนไม่มีเวลาในการทำผลงานทางวิชาการ และการจัดทำผลงาน
ทางวิชาการต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก

สมบูรณ์ ตันยะ (2535) ได้ทำการศึกษาเรื่องสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการทำผลงาน
ทางวิชาการของข้าราชการครูในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ข้าราชการครูมีปัญหาในการจัดทำผลงานทางวิชาการ
และต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องในลักษณะต่างๆ โดยต้องการให้มีตัวอย่างที่ดีของ
ผลงานทางวิชาการมาให้ดูเพื่อเป็นแนวทางในการทำ ต้องการให้มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสร้างผลงาน
ทางวิชาการ และต้องการให้ผู้รู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ศึกษานิเทศก์ ให้คำแนะนำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มย่อย

อดุลศักดิ์ ดวงคำน้อย (2536) ได้ทำการศึกษาเชิงสำรวจเรื่องข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุ ปัญหา และข้อเสนอ
แนะในการจัดทำผลงานทางวิชาการของกลุ่มครูผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น พบว่า สาเหตุที่ครูไม่ทำผลงานเนื่องจาก
ไม่มีแรงจูงใจในการทำผลงาน สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ไม่มีเวลา ไม่มีคนพาทำ หรือให้คำปรึกษา ขั้นตอนของเนื้อหา
ยุ่งยาก ข้ำซ้อน ทราบผลช้า ผู้บริหารไม่สนับสนุน และมีความเชื่อว่าระบบการเมืองจะผลักดันให้ได้ระดับ 7
โดยไม่ต้องทำผลงาน

วิวัฒน์ แหวนหล่อ (2536) ได้ศึกษากระบวนการทำผลงานทางวิชาการของข้าราชการครู สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ข้าราชการครูผู้ได้รับการอนุมัติให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 ส่วนใหญ่
เป็นเพศหญิง มีอายุ 51-55 ปี มีอายุราชการ 21-25 ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ในการจัดทำผลงาน
ทางวิชาการข้าราชการครูมีการจัดทำผลงาน 5 ขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมการและการวางแผนการจัดทำผลงาน
ทางวิชาการ การนำผลงานทางวิชาการไปใช้ การเผยแพร่และสร้างการยอมรับ และมีการนำเสนอผลงาน
ทางวิชาการ ปัญหาที่พบในการจัดทำผลงานทางวิชาการ ได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการและวางแผนการทำ
ผลงานทางวิชาการ คือ ขาดแหล่งที่จะศึกษาค้นคว้าเพื่อเตรียมการทำผลงานทางวิชาการ ขาดรูปแบบที่เป็น
มาตรฐานของผลงานทางวิชาการแต่ละประเภท ปัญหาเกี่ยวกับการพิมพ์ผลงานทางวิชาการ อันเนื่องจากไม่สามารถ
พิมพ์ผลงานได้ด้วยตนเอง ขาดงบประมาณที่จะใช้ในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

สงคราม หิรัญเซว้า (2536) ได้ศึกษาความต้องการความช่วยเหลือในการจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อ
เลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ของข้าราชการครูตำแหน่งอาจารย์ 2 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 5 และระดับ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีความต้องการความช่วยเหลือในการจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 อยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการความช่วยเหลือด้านประเภทผลงานทางวิชาการ และความต้องการความช่วยเหลือด้านขั้นตอนการจัดทำผลงานทางวิชาการอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการความช่วยเหลือด้านรูปแบบและวิธีการของความช่วยเหลืออยู่ในระดับมากที่สุด

สวัสดิชัย เหมพูล (2537) ได้ทำการศึกษาปัญหาในการจัดทำผลงานทางวิชาการตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด พบว่า ข้าราชการครูมีปัญหาในการจัดทำผลงานทางวิชาการอยู่ในระดับมาก ข้าราชการครูที่มีวุฒิปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีมีปัญหาแตกต่างกับข้าราชการครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 6 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีปัญหาในการจัดทำผลงานทางวิชาการแตกต่างกับข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 ถึง 10 ปี ข้าราชการครูที่มีงานสอนด้านเดียวกับข้าราชการครูที่มีงานสอนและงานอื่นที่ได้รับมอบหมายไม่เกิน 2 งาน มีปัญหาในการจัดทำผลงานทางวิชาการแตกต่างจากข้าราชการครูที่มีงานสอน และงานอื่นที่ได้รับมอบหมายเกินกว่า 2 งาน

เทพฤทธิ์ ศรีปัญญา (2537) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นของข้าราชการครูสายผู้สอน สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการทำผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เกณฑ์ของ ก.ค. ที่กำหนดไว้ยุ่งยากและซับซ้อน ครูไม่มีเวลามากพอ ขาดงบประมาณ และไม่มีความมั่นใจที่จะทำผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพและประโยชน์ตามที่ ก.ค. กำหนด ส่วนความต้องการในการจัดทำผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูได้แก่ ก.ค. ควรลดเกณฑ์วิธีการดำเนินการทำผลงานทางวิชาการให้น้อยลง อบรมให้ความรู้ความเข้าใจ การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดจัดหาตัวอย่างผลงานที่ผ่านการอนุมัติแล้ว และแหล่งข้อมูลศึกษาค้นคว้าในการจัดทำผลงานทางวิชาการ

สุวัฒนา อุทัยรัตน์ และคณะ (2539) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น ของข้าราชการครูสายงานการสอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยทำการศึกษา กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครูสายงานการสอนที่ทำผลงานขออนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 ระหว่างปี พ.ศ. 2531-2538 ซึ่งเป็นผู้ผ่านการอนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 จำนวน 304 คน และผู้ไม่ผ่านการอนุมัติจำนวน 47 คน พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างข้าราชการครูสายงานการสอนที่ได้รับอนุมัติและไม่ได้รับอนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 มีลักษณะสภาพการนำเสนอผลงานทางวิชาการตามตัวสำคัญที่เป็นแบบแผนคล้ายคลึงกัน คือข้าราชการครูสายการสอนที่เสนอผลงานส่วนใหญ่มาจากโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตเมือง และนอกเมืองพอๆ กัน ผู้เสนอผลงานทางวิชาการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-51 ปี ตำแหน่งขณะเสนอผลงานทางวิชาการ คือ อาจารย์ 2 ระดับ 6 ส่วนใหญ่เสนอผลงานในกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) รองลงมาได้แก่ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มประสบการณ์พิเศษ กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มระดับปฐมวัย โดยส่วนใหญ่เสนอผลงานทางวิชาการในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ใช้เวลาเฉลี่ยในการพิจารณาประมาณ 19 เดือน

2. ข้าราชการสายการสอนที่ได้รับอนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 ส่วนใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนไปในทางที่ไม่แตกต่างจากกลุ่มที่ไม่ได้รับอนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบในหน้าที่งานที่ปฏิบัติตามความสามารถทางวิชาการ เจตคติและวิชาที่สอน ความสัมพันธ์กับนักเรียน การเลือกวิธีการสอนมาใช้ให้เหมาะสม การยกตัวอย่างประกอบ ข้าราชการครูที่ได้รับการอนุมัติและไม่ได้รับการอนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนการเปลี่ยนแปลงบุคลิกลักษณะที่ดีกว่าในด้านการมีอารมณ์มั่นคงและใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา การมีความอดทน ใจเย็นเมื่อมีการขัดแย้ง การมีอารมณ์ขัน การมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี การมีความมั่นใจในตนเอง และพฤติกรรมกรวดซัดเจนและเข้าใจง่าย ความสามารถในการสอนได้สอดคล้องกับเนื้อหา การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน

3. ผลจากการประชุมสัมมนาข้าราชการสายงานการสอน กลุ่มข้าราชการครูที่ได้รับอนุมัติ และไม่ได้รับอนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 พบว่า

ด้านความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับอนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 เกี่ยวกับสภาพการจัดทำผลงานทางวิชาการนั้น ผู้ได้อาจารย์ 3 ส่วนมากมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการจัดทำผลงานทางวิชาการนั้นเสียค่าใช้จ่ายมาก และเวลาที่ใช้ในการทำผลงานทางวิชาการส่วนใหญ่ใช้เวลานานออกราชการและช่วงปิดเทอม ส่วนมากใช้ระยะเวลาทำผลงานทางวิชาการประมาณ 2-3 ปี ผู้ที่ได้รับอนุมัติส่วนมากเป็นอาจารย์ 3 คนเดียวในโรงเรียน สำหรับข้อคิดเห็นที่แตกต่างกันคือ ในต่างจังหวัดมีการรวมตัวกันและตั้งเป็นชมรมเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่ในกรุงเทพมหานครผู้ส่งผลงานทางวิชาการมักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพราะมีแหล่งวิทยากรมากอยู่แล้ว

ด้านความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับการอนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 เกี่ยวกับผลกระทบในการจัดทำผลงานทางวิชาการในด้านตนเองนั้น ผู้ได้รับอนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 มีความภูมิใจ และมีความมั่นใจในตนเองสูงขึ้น เป็นที่ยอมรับของเพื่อนครู มีการพัฒนางานด้านการเรียนการสอนมากขึ้น ด้านนักเรียนผู้ได้รับการอนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 มีการเตรียมการสอน ตั้งใจสอน และจัดกิจกรรมทางวิชาการมากขึ้นทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ด้านเพื่อนครูผู้ได้รับอนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 จะเป็นที่ยอมรับของเพื่อนครู ให้คำปรึกษาให้คำแนะนำ และได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรอยู่บ่อยๆ

ด้านความคิดเห็นของผู้ที่ไม่ได้รับอนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 เกี่ยวกับสภาพการจัดทำผลงานทางวิชาการคือ ผู้ที่ไม่ได้รับอนุมัติดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 ไม่ยอมรับว่าผลงานที่ส่งไปนั้นไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยมีเหตุผลต่างๆ กัน

ด้านความคิดเห็นของผู้ที่ไม่ได้รับอนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 เกี่ยวกับผลกระทบในการจัดทำผลงานทางวิชาการ คือ ผู้ที่ไม่ได้รับอนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 จะไม่ค่อยอดทน ใจเย็น ไม่ค่อยมั่นใจในตนเองในการจัดการเรียนการสอน และการส่งผลงานเพื่อขออนุมัติตำแหน่งอาจารย์ 3 ในครั้งต่อไป

ประยูร ยงค์อำนาจ (2540) ได้ทำการศึกษาปัญหาความต้องการ และเจตคติในการจัดทำผลงานทางวิชาการของอาจารย์อุตสาหกรรมในสถาบันราชภัฏ พบว่า อาจารย์ในสถาบันราชภัฏที่มีอายุ ตำแหน่งทางวิชาการ

วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน จะมีปัญหาและความต้องการในการจัดทำผลงานทางวิชาการแตกต่างกันในแต่ละด้าน คือ

1. ปัญหาในการจัดทำผลงานทางวิชาการด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า อาจารย์ที่มีอายุ 30-40 ปี มีปัญหามากกว่าผู้ที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ผู้ที่มีตำแหน่งอาจารย์ 1 มีปัญหามากกว่าผู้ที่มีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และ รองศาสตราจารย์ ผู้ที่มีตำแหน่งอาจารย์ 2 มีปัญหามากกว่าผู้ที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ผู้ที่มีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ มีปัญหามากกว่าผู้ที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรี มีปัญหามากกว่าผู้ที่มีวุฒิปริญญาโทและปริญญาเอก ผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-12 ปี มีปัญหามากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 40 ปี

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการจัดทำผลงานทางวิชาการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างกัน โดยอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี และผู้มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทมีปัญหามากกว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

ด้านการส่งเสริมและการฝึกอบรม พบว่า อาจารย์ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหามากกว่าผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก

ปัญหาในการจัดทำผลงานทางวิชาการของอาจารย์ภาคอุตสาหกรรมศึกษา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า อาจารย์ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหามากกว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ส่วนความแตกต่างกันทางภูมิหลังด้านอื่นไม่พบว่าแตกต่างกัน

2. ความต้องการในการจัดทำผลงานทางวิชาการ ความต้องการในการจัดทำผลงานทางวิชาการด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า ผู้ที่มีอายุ 30-40 ปี มีความต้องการในการจัดทำผลงานทางวิชาการด้านความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ผู้ที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 อาจารย์ 2 อาจารย์ 3 และผู้ช่วยศาสตราจารย์ มีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำผลงานทางวิชาการมากกว่าผู้ที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำผลงานทางวิชาการมากกว่าผู้ที่มีวุฒิปริญญาโทและปริญญาเอก

ความต้องการในการจัดทำผลงานด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ตัวแปรด้านภูมิหลังที่แตกต่างกัน ไม่พบว่าอาจารย์อุตสาหกรรมมีความต้องการในการจัดทำผลงานทางวิชาการที่แตกต่างกัน

ความต้องการด้านการส่งเสริม และฝึกอบรม พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความต้องการทางด้านการส่งเสริมและฝึกอบรมมากกว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

ความต้องการในการจัดทำผลงานทางวิชาการโดยรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า อาจารย์อุตสาหกรรมศึกษาผู้ที่มีอายุ 30-40 ปี มีความต้องการในการจัดทำผลงานทางวิชาการมากกว่าอาจารย์ที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ผู้ที่มีตำแหน่งอาจารย์ 1 มีความต้องการมากกว่าผู้ที่มีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ ผู้ที่มีตำแหน่งอาจารย์ 2 มีความต้องการมากกว่าผู้ที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความต้องการในการจัดทำผลงานทางวิชาการโดยภาพรวมมากกว่าผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก

ผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-12 ปี มีความต้องการในการจัดทำผลงานทางวิชาการโดยรวมมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน 15-24 ปี

วนิดา พาสุกศรี (2540) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 1 ที่มีต่อการทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 พบปัญหาเกี่ยวกับการทำผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูใน 4 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ ครูมีชั่วโมงสอนและงานอื่นนอกจากการสอนมาก ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการขอกำหนดตำแหน่ง รวมทั้งขั้นตอนในการจัดทำในด้านความรู้เกี่ยวกับผลงานทางวิชาการ ปัญหาที่พบคือ ขาดตัวอย่างของผลงานทางวิชาการที่จะใช้ศึกษาค้นคว้า ขาดผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ และความรู้เกี่ยวกับประเภทของผลงานทางวิชาการ และสุดท้ายด้านการเตรียมการในการขอตำแหน่งนั้น ปัญหาส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับเรื่องของเวลาในการจัดทำ แหล่งข้อมูลที่จะใช้ศึกษา และทุนทรัพย์ที่จะใช้ในการจัดทำผลงานทางวิชาการ นอกจากนี้ยังพบว่า แม้ข้าราชการครูจะมีความแตกต่างกัน ในเรื่องเพศ อายุตัว อายุราชการ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการส่งผลงานทางวิชาการ ประเภทของผลงานที่ส่ง หรือสอนต่างกลุ่มประสบการณ์กัน มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันไม่แตกต่างกัน รวมทั้งความต้องการในการจัดทำผลงานทางวิชาการด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน

ช่อทิพย์ ทินบัว (2540) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานทางวิชาการก่อนและหลังการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการของครูประถมศึกษา พบว่า ครูผู้ได้ตำแหน่งอาจารย์ 3 แล้วส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 48 ปี มีอายุราชการเฉลี่ย 25 ปี ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 8 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ปัจจัยที่ทำให้ข้าราชการครูทำผลงานทางวิชาการคือ ได้พัฒนาการเรียนการสอน การได้เลื่อนตำแหน่ง และเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น การมีเกียรติยศชื่อเสียง ได้รับการยกย่องในสังคม ในด้านปริมาณงานและคุณภาพงาน หลังการได้เลื่อนตำแหน่งส่วนใหญ่จะเพิ่มมากขึ้น

ปัญญา จันทร์ทอง (2540) ได้ทำการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดทำผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูได้แก่ ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน การวางแผนการทำงาน ผลตอบแทนที่ได้รับ ความก้าวหน้าในงาน ความต้องการความสำเร็จ ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพการปฏิบัติงาน และการได้รับการยกย่องและการยอมรับจากสังคม โดยที่ปัจจัยการได้รับการยกย่องและยอมรับจากสังคม ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน ความต้องการความสำเร็จ ความก้าวหน้าในงาน การวางแผนการทำงาน สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จ ในการได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สันติไชย ไชยดี (2541) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาการทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอตำแหน่งอาจารย์ 3 ตามความคิดเห็นของครูช่างอุตสาหกรรม ในเขตการศึกษา 10 สังกัดกรมสามัญ พบปัญหาคือ ปัญหา ด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการขอตำแหน่งอาจารย์ 3 ได้แก่ ขั้นตอนในการเสนอขอมีขั้นตอนมากเกินไป การรายงานความชำนาญการในการกำหนดให้ข้าราชการครูเป็นวิทยากร และการพิจารณาผลงานทางวิชาการพิจารณาจากคุณภาพของผลงานทางวิชาการโดยคำนึงถึงความสมบูรณ์ของเนื้อหา และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปัญหาด้าน

ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการทำผลงานทางวิชาการ ได้แก่ ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องความหมายและประเภทของผลงานทางวิชาการ ขาดความรู้ในการทำผลงานทางวิชาการประเภทวิทยุวิจัยปัญหาที่ได้จากการเรียนการสอนในชั้นเรียน ขาดการตัดสินใจที่จะเลือกประเภทของผลงานทางวิชาการที่จะนำมาจัดทำเพื่อขอเลื่อนตำแหน่ง ปัญหาด้านการเตรียมการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่ง ได้แก่ ขาดการพบปะและขอคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ขาดการเผยแพร่ผลงานและทดลองใช้ผลงานก่อนการเสนอขอผลงาน และขาดการจัดทำปฏิทินเพื่อกำหนดระยะเวลาในการขอเลื่อนตำแหน่งตั้งแต่ลงมือทำคำขอ จนถึงเสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณา ปัญหาด้านภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ จำนวนรายวิชาที่ได้รับมอบหมายในการสอนมากเกินไป ได้รับมอบหมายงานด้านบริหารอาคารสถานที่จากทางโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนมากเกินไป ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ขาดเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองค้นคว้าเพื่อคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ทางการศึกษา ผลงานทางวิชาการในห้องสมุดเพื่อใช้ในการศึกษาและค้นคว้าเพื่อเป็นตัวอย่างมีจำนวนน้อย และขาดทุนทรัพย์ที่จะดำเนินการจัดทำผลงาน ปัญหาด้านความพึงพอใจในการทำผลงานทางวิชาการ ได้แก่ การจัดทำผลงานวิชาการเป็นความก้าวหน้าของบุคคลมากกว่าความก้าวหน้าทางวิชาการ การจัดทำผลงานทางวิชาการไม่มีผลต่อการพิจารณาความดีความชอบ และขาดแรงจูงใจจากผู้บริหาร

บุญเลิศ เขียนวงศ์ (2541) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องทัศนะของครูสายงานการสอน ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 และอาจารย์ 2 ระดับ 7 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีต่อหลักเกณฑ์และวิธีการขอตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 พบว่า ครูสายงานการสอนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับหลักเกณฑ์และการขอตำแหน่งอาจารย์ 3 ทุกข้อ แต่ในด้านหลักเกณฑ์การพิจารณาจากการเป็นวิทยากรครูเห็นด้วยในจำนวนน้อยที่สุด และเห็นด้วยมากที่สุดกับหลักเกณฑ์การพิจารณาผลงานทางวิชาการที่นำมาใช้ประโยชน์ต่อการสอนในเรื่องวิธีการเสนอขอตำแหน่งอาจารย์ 3 พบว่า ครูสายงานการสอนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับวิธีการเสนอขอตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 และเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องการกำหนดให้หัวหน้าสถานศึกษาตรวจสอบคุณสมบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเห็นด้วยน้อยที่สุดในเรื่องการกำหนดให้ผ่านการพิจารณาของ อ.ค.ก.กรม แล้วให้กรมนำเสนอ ก.ค.ต่อไป เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของครูสายงานการสอนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการนำเสนอขอตำแหน่งอาจารย์ 3 พบว่า ครูสายงานการสอนส่วนใหญ่มีทัศนะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการนำเสนอขอตำแหน่งอาจารย์ 3 ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง สภาพการขอตำแหน่ง อายุตัว ปรากฏว่ามีทัศนะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ทัศนะของครูเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการนำเสนอขอตำแหน่งอาจารย์ 3 จะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพตำแหน่ง สภาพการขอตำแหน่ง และสภาพอายุตัว

สมาน ราชบุรี (2542) พบว่า ปัญหาในการจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งของข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานกรุงเทพมหานคร พบว่า ข้าราชการครูมีปัญหาในการจัดทำผลงานทางวิชาการจำนวน 9 ประเด็น 2 ใน 9 ประเด็นปัญหาที่พบคือ ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับที่ปรึกษา ได้แก่ ที่ปรึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำผลงานทางวิชาการ บางสาขาวิชาที่ปรึกษายาก ผู้เชี่ยวชาญต่างสาขาไม่สามารถให้คำแนะนำได้ ขาดที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง วิทยากรบางท่านขาดความชัดเจนในเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการของ ก.ค. และวิทยากรให้คำแนะนำไม่เหมือนกัน ส่วนอีกประเด็นปัญหาหนึ่ง คือ ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับ

แหล่งค้นคว้า ได้แก่ เอกสารและแหล่งข้อมูลสำหรับศึกษามีน้อย เอกสารประกอบการค้นคว้าไม่ทันสมัย ห้องสมุด ก.ค. คับแคบและไม่รวบรวมผลงานให้เป็นระเบียบ ห้องสมุดของสถาบันอุดมศึกษาไม่อำนวยความสะดวกให้แก่บุคคลภายนอก เปิดบริการเฉพาะเวลาราชการ และแหล่งค้นคว้าอยู่ห่างไกลไม่สะดวกต่อการเดินทาง

จากผลการศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับการทำผลงานทางวิชาการจะเห็นได้ว่า ข้าราชการครูทำผลงานทางวิชาการ ส่วนใหญ่ จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 และข้าราชการครูที่ทำผลงานทางวิชาการ ส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการจัดทำผลงานทางวิชาการ อันเนื่องมาจากขาดความรู้ความเข้าใจในการทำผลงานทางวิชาการ ขาดประสบการณ์ ขาดผู้ชี้แนะและสนับสนุน ขาดงบประมาณในการทำผลงาน ตลอดจนขาดที่ปรึกษา ในการทำผลงานทางวิชาการ จึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่จะหาวิธีการเพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการครูประสบผลสำเร็จในการทำผลงานทางวิชาการ อันจะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการครูต่อไป

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย

กานดา ลากพูนทวี (2524) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพในการวิจัยและประเมินผล การศึกษาอันพึงประสงค์ และลักษณะงานของนักวิจัยและประเมินผลการศึกษา พบว่า สมรรถภาพในการวิจัย และ ประเมินผลการศึกษาที่พึงประสงค์ คือ มีความรู้ในระเบียบวิธีการวิจัย มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการวิจัย สามารถรายงานผลวิจัยหรือผลประเมินตลอดจนข้อเสนอแนะได้อย่างเหมาะสม

พระวิวัฒน์ วงษ์พรม (2533) ได้ทำการศึกษาสภาพ และความต้องการการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10 พบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิด ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ได้แก่ ด้านความรู้และทักษะในการดำเนินการวิจัย การใช้สถิติเพื่อการ วิเคราะห์ข้อมูล ขาดประสบการณ์และการฝึกดำเนินการวิจัย การเลือกและการสุ่มตัวอย่างประชากร การสร้าง เครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ปัญหาด้านการสนับสนุนจากบุคคลและหน่วยงาน ส่วนใหญ่ จะไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ขาดบุคลากรผู้ช่วยวิจัย กลุ่มโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และตัวนักเรียนไม่สนใจและไม่เห็นประโยชน์ของการวิจัย ด้านแหล่งความรู้และเครื่องอำนวยความสะดวก พบว่า ส่วนใหญ่ขาดแหล่งค้นคว้า ตำราและเอกสารอ้างอิง ด้านส่วนตัวของครูผู้ทำวิจัย จะพบปัญหาในด้านไม่มีเวลา และงบประมาณด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ ส่วนใหญ่จะขาดงบประมาณสนับสนุนในการนำผลการวิจัยไปใช้และ เผยแพร่ นอกจากนี้ยังสรุปสาเหตุของปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยได้ 2 ประเภท คือ ประเภทแรกตัวครู ผู้วิจัยจะครอบคลุมถึงความรู้ ทักษะในระเบียบวิธีการวิจัย เวลาในการทำวิจัย และแรงจูงใจในการทำวิจัย ประเภทที่ 2 สิ่งแวดล้อมและหน่วยงาน จะครอบคลุมถึง การสนับสนุน ความร่วมมือของบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน แหล่งค้นคว้า เอกสารตำราและอุปกรณ์อำนวยความสะดวก เอกสารงานวิจัยใหม่ๆ และผู้เชี่ยวชาญที่จะให้ คำปรึกษา

วันทนา ชูช่วย (2534) ได้ทำการศึกษาการทำวิจัยในโรงเรียนของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ในด้านภูมิหลังของกลุ่มครูมัธยมศึกษาที่ทำวิจัยและกลุ่มที่ไม่ทำวิจัยมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุราชการระหว่าง 11-20 ปี ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในโรงเรียน 6-10 ปี แต่มีความแตกต่างกันคือ กลุ่มครูที่ทำวิจัยมีอายุน้อยกว่า และเป็นโสดมากกว่าครูที่ไม่ทำวิจัย มีคาบการสอนน้อยกว่าแต่มีงานพิเศษในฝ่ายต่างๆ โดยเฉพาะฝ่ายแผนงานควบคู่ไปกับการสอน ครูที่ทำวิจัยส่วนใหญ่มีประสบการณ์โดยตรงหรือเกี่ยวข้องกับการทำวิจัยมาก่อน เช่น เคยทำวิทยานิพนธ์ในการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตมาก่อน ในขณะที่ครูกลุ่มที่ไม่ทำวิจัยส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยโดยเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยโดยการตอบแบบสอบถาม ส่วนสาเหตุจูงใจในการทำวิจัยของครูกลุ่มมัธยมศึกษา ได้แก่ ประสบปัญหาในการทำงานที่โรงเรียน และต้องการข้อมูลที่เชื่อถือได้เพื่อนำมาพัฒนางานที่ปฏิบัติ และได้รับแต่งตั้งมอบหมายหรือได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในการทำวิจัย สาเหตุการไม่ทำวิจัยของครูมัธยมศึกษา ได้แก่ การไม่มีเวลา ไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัย และไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการทำวิจัย ในด้านปัจจัยพื้นฐานในการทำวิจัยที่ครู มีความต้องการมาก ได้แก่ ที่ปรึกษาในการทำวิจัย เวลาในการทำวิจัย และแหล่งค้นคว้าข้อมูล และปัจจัยที่ทำให้กระบวนการวิจัยดำเนินไปได้สำเร็จ ได้แก่ การมีบุคลากรในการวิจัยและผู้ช่วยวิจัยที่มีความรู้ด้านการวิจัย ผู้บริหารสนับสนุนติดตามงาน ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และการมีเวลาในการทำวิจัย

เยาวภา เจริญบุญ (2538) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษากับครูผู้สอนวุฒิปริญญาโทที่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนหลังจากจบการศึกษา จำนวน 52 คน และครูผู้สอนวุฒิปริญญาโทที่ไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนหลังจากจบการศึกษา จำนวน 52 คน พบว่า สภาพที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งได้แก่ภาระอื่นๆ นอกเหนือจากการสอน เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการทำวิจัยในชั้นเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) และสาเหตุสำคัญที่ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ ความต้องการในการหาวิธีการสอนที่จะทำให้นักเรียนสนใจ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเพื่อแก้ปัญหา และช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการเรียน เพื่อทำผลงานอาจารย์ 3 การให้การสนับสนุนของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนครูให้ความร่วมมือร่วมทำวิจัยในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าคุณลักษณะส่วนตัวของครูมัธยมศึกษากลุ่มที่ทำวิจัยและไม่ทำวิจัย ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำวิจัยในชั้นเรียน

สุรณี พิพัฒน์โรจนกุล (2538) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลผลิตภาพการวิจัยของผู้ผ่านโปรแกรมการฝึกอบรมการวิจัยจากกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลผลิตภาพการวิจัยได้แก่ การมีประสบการณ์ในการทำวิจัย การได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากต้นสังกัด การยอมใช้เงินทุนตนเองในการทำวิจัย ความรู้สึกภูมิใจในอาชีพ การเคยมีประสบการณ์เป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัย การมีทัศนคติทางบวกต่อการทำวิจัย การเคยมีประสบการณ์เคยเป็นคณะกรรมการพิจารณาโครงการหรือผลการวิจัย การได้รับเงินทุนสนับสนุนจากองค์กรภาคเอกชนในประเทศ แหล่งความรู้ในการทำวิจัย และเวลาสำหรับการทำวิจัย นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรคุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด การเข้าร่วมกิจกรรมปะทะสังสรรค์ทางวิชาการ การอ่านวารสารเกี่ยวกับการวิจัย เวลา

สำหรับการวิจัย และความคาดหวังก่อนเข้าร่วมการฝึกอบรม ล้วนมีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ .01 โดยการศึกษาระดับปริญญาเอกมีผลผลิตภาพการวิจัยมากกว่าปริญญาโทและระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทมีผลผลิตภาพการวิจัยมากกว่าระดับปริญญาตรี การเข้าร่วมกิจกรรมปะทะสังสรรค์ทางวิชาการ 1-2 ครั้ง 2-4 ครั้ง และมากกว่า 5 ครั้งต่อปี จะมีผลผลิตภาพการวิจัยมากกว่าผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม การอ่านวารสารเกี่ยวกับการวิจัยเดือนละครั้ง ปีละ 3-8 ครั้ง มีผลผลิตภาพการวิจัยมากกว่าการอ่านวารสารปีละครั้ง และสองครั้งที่เป็นภาษาไทย ผู้ที่มีเวลาเหลือ 1-4, 5-9, 10-14 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีผลผลิตภาพการวิจัยมากกว่าผู้ไม่มีเวลาเหลือ ผู้ที่มีความคาดหวังก่อนเข้าฝึกอบรม โดยคาดหวังที่จะนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการทำวิจัย มีผลผลิตภาพการวิจัยมากกว่าผู้ที่มีความคาดหวังเพียงเพื่อหาความรู้และเปลี่ยนบรรยากาศ

อารีย์ เมฆภาคย์ (2538) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำนายเจตนาต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การมีประสบการณ์การอบรมวิจัย การมีพื้นฐานวิชาเกี่ยวกับการวิจัย และการมีประสบการณ์การทำวิจัย ร่วมกันทำนายเจตนาต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ ($R^2 = .15, p < .01$)

สนั่น วงษ์ดี (2539) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาโมเดลบูรณาการเชิงสาเหตุที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำวิจัยของครูประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทั่วประเทศที่มีวุฒิปริญญาโท หรือที่ผ่านการฝึกอบรมการทำวิจัยหรือผลงานทางวิชาการ และส่งงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการมายังสำนักงานข้าราชการครูทั้งที่ผ่านการอนุมัติ และไม่ผ่านการอนุมัติ ระหว่างปี พ.ศ. 2531-2539 จำนวน 735 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 41-50 ปี มีสถานภาพแต่งงาน มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการทำวิจัยส่วนใหญ่ทำเพียง 1 เรื่อง คำขวัญนิเทศของวาทกรรมความมุ่งมั่นในการทำวิจัยของครูผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี กับกลุ่มที่สูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มที่เคยทำวิจัยกับกลุ่มที่ไม่เคยทำวิจัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า ความมุ่งมั่นในการทำวิจัยของครูประถมศึกษาขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของผู้บริหาร เพื่อนร่วมงาน ศึกษานิเทศก์ การมองตนเองว่าสมควรหรือเหมาะสมในการที่ทำวิจัย การมีเจตคติหรือความเชื่อทางบวกในการทำวิจัย คือการเห็นว่าการทำวิจัยทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการสอน ทำให้เกิดการสร้างสื่อและนวัตกรรม การเรียนการสอน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้น ครูประถมศึกษามีความรู้สึกทางบวกกับงานวิจัย มองว่าการทำวิจัยควรทำสูงสุด รองลงมาคือ ดี น่าสนับสนุน มีประโยชน์ น่าสนใจ จำเป็น สำคัญ และท้าทาย ตามลำดับ ส่วนความรู้สึกทางลบ ครูประถมศึกษามองว่าการทำวิจัยยาก ตัวแปรที่บอกถึงปัจจัยหรืออุปสรรคอันเป็นตัวกำหนดความมุ่งมั่นในการทำวิจัยของครูประถมศึกษา ได้แก่ การขาดงบประมาณ การไม่มีเวลา การขาดความรู้ความเข้าใจกระบวนการทำวิจัย การขาดแหล่งค้นคว้าอ้างอิง และที่ปรึกษาในการวิจัย

สรिया ทองสมัคร์ (2538) ได้ศึกษาถึงสาเหตุของการทำและไม่ทำวิจัย และสภาพการทำวิจัยของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3 พบว่า ครูมัธยมศึกษาผู้ทำวิจัยมีข้อมูลเบื้องต้นแตกต่างจากครูมัธยมศึกษาที่ไม่ทำวิจัยได้แก่ อายุ จำนวนปีที่ปฏิบัติราชการ คุณวุฒิทางการศึกษา กล่าวคือ ครูมัธยมศึกษาที่ทำ

วิจัย เป็นกลุ่มที่มีอายุอยู่ในช่วง 40-49 ปี มีจำนวนปีที่ปฏิบัติราชการอยู่ในช่วง 11-20 ปี และส่วนใหญ่มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท ครูมัธยมศึกษาที่ไม่ทำวิจัยเป็นกลุ่มที่มีอายุอยู่ในช่วง 50 ปีขึ้นไป จำนวนปีที่ปฏิบัติราชการเป็นครูน้อยกว่า 1 ปี และ 31-40 ปี มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดต่ำกว่าระดับปริญญาตรี สาเหตุการไม่ทำวิจัย ของครูเนื่องมาจากไม่มีเงินทุน ไม่มีความรู้ ไม่มีแนวทางในการทำวิจัย ไม่มีเวลา ไม่มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไม่มีเครื่องมืออุปกรณ์ หรือวัสดุสนับสนุน ไม่มีที่ปรึกษาหรือผู้ช่วยเหลือ สาเหตุของการทำวิจัย เพราะว่าการทำวิจัยทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับตัวเอง มีความสนใจ ต้องการผลการวิจัยมาช่วยแก้ปัญหาในการเรียนการสอน และใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน ส่วนสภาพการทำวิจัย พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจและทำวิจัยคนเดียว แหล่งปัญหาการทำวิจัยได้จากประสบการณ์จากการสอน มีเพื่อนครูที่โรงเรียนเป็นที่ปรึกษางานวิจัยใช้เงินทุนส่วนตัว มีเครื่องคำนวณและกระดาษเป็นอุปกรณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล พิมพ์เป็นรูปเล่มเฉพาะในโรงเรียน

กัญญา กาศิริพิมาน (2539) ได้ทำการศึกษาเรื่องความต้องการของอาจารย์อาชีวศึกษาในเขตภาคเหนือเกี่ยวกับการทำวิจัยการศึกษา พ.ศ. 2539 พบว่า อาจารย์อาชีวศึกษามีความต้องการด้านการทำวิจัยศึกษา คือ ต้องการให้มีการจัดหาเอกสารอ้างอิงมาไว้ในห้องสมุดเพื่อการค้นคว้าให้เพียงพอ ให้ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หรือศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคเหนือช่วยเหลือเรื่องข่าวสารข้อมูลความก้าวหน้าหรือทิศทางเกี่ยวกับการวิจัยด้านอาชีวศึกษา ให้สถานศึกษาเชิญวิทยากรมาเสนอแนะหัวข้อหรือปัญหาที่น่าจะทำการวิจัย ขอให้จัดศูนย์หรือคณะทำงาน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยมาให้คำแนะนำอาจารย์ที่ต้องการทำวิจัย ให้มีโครงการวิจัยรายกลุ่มเพื่อเพิ่มประสบการณ์ด้านการวิจัย ควรจัดเวลาการสอนและภาระอื่นๆ ให้มีเวลาพอเหมาะสำหรับอาจารย์ที่จะทำวิจัย ต้องการเข้ารับการอบรมสัมมนาหลักสูตรระยะสั้นๆ เกี่ยวกับการทำวิจัยการศึกษา และต้องการให้มีการอนุญาตลาไปค้นคว้าเอกสารข้อมูลเพื่อทำการวิจัยเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ และเข้าร่วมสมาชิกเพื่อขอคำแนะนำปรึกษาในการจัดทำวิจัยในรูปแบบการศึกษาทางไกล

ศุภโชค ปิยะสันต์ (2539) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการศึกษาจากครูผู้ทำวิจัย จำนวน 29 คน ครูที่ไม่ทำวิจัย จำนวน 40 คน ผู้บริหารหรือครูฝ่ายวิชาการจำนวน 15 คน และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำวิจัยแก่ครูประถมศึกษาจำนวน 8 คน พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยของครู 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านตัวครูผู้วิจัย ได้แก่ การเป็นผู้มีแรงจูงใจไม่ล้มฤทธิ์ มีความเป็นนักวิชาการ มีแรงจูงใจจากเกียรติยศชื่อเสียง และการเลื่อนขั้นเงินเดือน เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการวิจัย มีความรู้ในระเบียบการวิจัย มีความพร้อมทางสภาพความเป็นอยู่และงานที่ปฏิบัติ และเป็นผู้มีความพร้อมทางด้านสุขภาพร่างกาย ปัจจัยด้านองค์ประกอบพื้นฐานในการวิจัย ได้แก่ องค์ประกอบด้านเงินทุนในการทำวิจัย เวลา ที่ปรึกษา แหล่งค้นคว้าข้อมูลเอกสาร และคุณสมบัติ ตามระเบียบของทางราชการ ปัจจัยด้านโครงสร้างและระบบบริหาร ได้แก่ การได้รับการส่งเสริมจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และการส่งเสริมจากทางโรงเรียนอย่างเหมาะสม ปัจจัยด้านบริบทของการทำวิจัย ได้แก่ การมีสภาพ

แวดล้อมทางวิชาการ การสนับสนุนจากผู้บริหาร ความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน และภาวะที่มีความต้องการในการใช้งานวิจัย

นันทวัน สวัสดิภูมิ (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่องเส้นทางในการพัฒนาครูนักวิจัยโดยใช้วิธีการศึกษารายกรณีของครูดีเด่นระดับประถมศึกษา พบว่า เส้นทางการพัฒนาสู่การเป็นครูนักวิจัยเริ่มจากลักษณะส่วนตัวที่เป็นคนชอบใฝ่หาความรู้ ช่างคิด ชอบเขียน ชอบอ่าน และรักธรรมชาติ ลักษณะดังกล่าวพัฒนามาด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานในลักษณะของการสังเกต การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสังสมประสบการณ์ชีวิตและการทำงานอย่างบูรณาการในหน้าที่ครูที่รักเด็ก และปรารถนาจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก ส่งผลให้เกิดการพัฒนาสู่การเป็นครูนักวิจัยที่ใช้รูปแบบของการวิจัยที่เป็นเอกสารการวิเคราะห์หลักสูตร ศึกษาเป็นรายกรณี การวิจัยพัฒนา ปัญหาในการวิจัยมาจากปัญหาของนักเรียน ประโยชน์จากการวิจัย คือการพัฒนาเด็ก พัฒนาตนเองให้สามารถพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้ถูกต้อง สร้างสรรค์ยิ่งขึ้น และผลกระทบสู่การพัฒนาเพื่อนครู

ลัดดา ด้าพลงาม (2540) ได้ศึกษากระบวนการและผลของการทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการและผลการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน สนับสนุนให้ครูนักวิจัยเกิดความคิด ความมั่นใจในผลการทำงานและเป็นแรงจูงใจให้ทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน อันสืบเนื่องไปยังลักษณะและพฤติกรรมของครู คือความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความสนใจในการค้นคว้า การเห็นโอกาสของการเรียนรู้ ความสนใจในการสังเกตและการบันทึก ความเอาใจใส่นักเรียน และความรับผิดชอบในงานครู ทั้งนี้กระบวนการและผลของการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ครูนักวิจัยมีพฤติกรรมเป็นผู้ร่วมเรียนรู้กับศิษย์และเป็นกัลยาณมิตรของศิษย์ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีความเข้าใจนักเรียนมากยิ่งขึ้นทั้งในด้านปัญหาและพฤติกรรมของนักเรียน อันนำไปสู่สัมพันธภาพที่ดีของครูและนักเรียน การให้คำแนะนำ และส่งเสริมนักเรียนได้ตรงตามความต้องการและความสามารถ

ประภัสสร วงษ์ดี (2540) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการและการใช้วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูนักวิจัยในโรงเรียนประถมศึกษา โดยทำการศึกษากับครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และส่งผลงานผ่านการพิจารณาของ ก.ค. ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 จำนวน 230 คน พบว่า กระบวนการวิจัยของครูนักวิจัยเริ่มจากปัญหาการจัดการเรียนการสอนและการขาดความพร้อมของนักเรียน ครูนักวิจัยจะเลือกปัญหาวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ในการทำงานสอน และเป็นเรื่องที่ตนเองมีความถนัด โดยหัวข้อที่ศึกษามักเป็นเรื่องการพัฒนาวิธีการสอนและสื่อการสอน การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การศึกษาเฉพาะกรณี การปรับพฤติกรรมนักเรียน และการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เครื่องมือในการวิจัยส่วนใหญ่ครูสร้างขึ้นเอง โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือนักเรียนในชั้นเรียนของตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย ในด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ พบว่า ครูได้มีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียน และพัฒนาการปฏิบัติการในวิชาชีพครู

ลาวัลย์ ทองมนต์ (2541) ได้ทำการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองระหว่างครูนักวิจัยกับครูที่ไม่เป็นนักวิจัย พบว่า ด้านภูมิหลังครูนักวิจัยมีจำนวนเพศชายมากกว่าครูที่ไม่เป็นนักวิจัย ครูนักวิจัยจะมีจำนวนเพศชายใกล้เคียงกับเพศหญิง ครูนักวิจัยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สำหรับครูที่ไม่เป็นนักวิจัยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในด้านลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองพบว่า ครูนักวิจัยมีความพร้อมในการนำตนเองสูงกว่าครูที่ไม่เป็นนักวิจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ครูนักวิจัยมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 7 ใน 8 ด้าน สูงกว่าครูที่ไม่เป็นครูนักวิจัย คือ การเปิดโอกาสแห่งการเรียนรู้ มโนคติเกี่ยวกับตัวเองด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ มีความคิดริเริ่มและเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีความรักในการเรียน การมองอนาคตในแง่ดี และสามารถใช้ทักษะการเรียนรู้และทักษะการแก้ปัญหา สำหรับด้านที่ไม่แตกต่างคือ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของครูนักวิจัยคือ เรียนรู้ด้วยความสนใจ มีตนเองเป็นแหล่งข้อมูลของตนเองและวิธีในการเรียนรู้ และพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของครูนักวิจัย คือ บุคลิกลักษณะของครูนักวิจัย แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน ครอบครัวและผู้ร่วมงานของครูนักวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ข้าราชการครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษามีการทำผลงานวิจัย โดยผลงานวิจัยที่ครูทำส่วนมากทำเพื่อแก้ปัญหาและเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนแต่ยังมีจำนวนน้อย เพราะประสบปัญหาในการทำผลงานวิจัยในด้านต่างๆ ได้แก่ ไม่มีเวลาในการทำ ขาดเงินทุนสนับสนุน ขาดความรู้และประสบการณ์ ขาดการแนะนำช่วยเหลือในการทำ การทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยของข้าราชการครูโดยมากใช้วิธีการสำรวจ การศึกษารายกรณี และวิจัยพัฒนา และในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องผลงานทางวิชาการส่วนใหญ่เน้นการศึกษาในภาพรวมมิได้เจาะจงผลงานประเภทใดประเภทหนึ่ง ส่วนในการศึกษาเรื่องการทำผลงานวิจัยของข้าราชการครูนั้น เป็นเพียงการศึกษาสภาพการทำวิจัยของข้าราชการครูเท่านั้น ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษายกเกี่ยวกับการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ของข้าราชการครูว่าประสบปัญหา หรือมีขั้นตอนการทำอะไร อะไรเป็นสาเหตุของการทำหรือไม่ทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัญหาดังกล่าว อันจะทำให้ได้สารสนเทศแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำ ผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยต่อไป

ตอนที่ 6 ประวัติความเป็นมาของชมรมอาจารย์ 3 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

ชมรมอาจารย์ 3 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ดำเนินการจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 มีสำนักงานชมรมตั้งอยู่ที่โรงเรียนแห่งหนึ่งในอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้ชื่อว่า "ศูนย์ผลงานวิชาชีพครู" ชมรมอาจารย์ 3 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นชมรมที่เกิดจากการรวมตัวของบุคคล

สองกลุ่ม คือ กลุ่มบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในการจัดทำผลงานทางวิชาการแล้ว และกลุ่มครูผู้ที่กำลังพัฒนาผลงานทางวิชาการ เพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จดังบุคคลกลุ่มแรก โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งชมรมเพื่อ

1. เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข่าวสารและให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ เพื่อพัฒนาคุณภาพผลงานทางด้านวิชาการ ตลอดจนการประสานงานกับ ก.ค. สปช. สปจ. หน่วยงานทางราชการ และองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. เป็นศูนย์รวมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม ระเบียบประเพณีอันดีงาม
3. เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนแนวความคิด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา
4. เป็นศูนย์รวมของครู อันจะนำมาซึ่งความสามัคคี
5. เป็นศูนย์กลางในการช่วยเหลือ และการพัฒนาประสิทธิภาพข้าราชการครู ให้มีตำแหน่งสูงขึ้น
6. เป็นศูนย์กลางเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของชมรม รวมทั้งการจัดสวัสดิการ และสงเคราะห์อื่นๆ แก่สมาชิก และครอบครัวตามที่เห็นสมควร

7. เพื่อให้มีการตอบสนองร่วมกัน ซึ่งเป็นความต้องการอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา และสังคม การเข้าเป็นสมาชิกชมรมอาจารย์ 3 จะต้องมีคุณสมบัติ คือ

1. เป็นข้าราชการครู ครู และข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
 2. เป็นข้าราชการครู ครู และข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่รับราชการบำนาญ
- สมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ประกอบด้วยสมาชิก 3 ประเภทคือ

1. สมาชิกสามัญ ได้แก่ ข้าราชการครูที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอาจารย์ 3 ซึ่งได้สมัครเป็นสมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ตามข้อบังคับของชมรม
2. สมาชิกสมทบ ได้แก่ บุคคลหรือคณะบุคคลที่มีความศรัทธาในชมรมโดยสมัคร และได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

3. สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ บุคคลหรือคณะบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิโดยคณะกรรมการเชิญเป็นสมาชิก **ผู้ที่มีความประสงค์เข้าเป็นสมาชิก จะต้องเสียค่าบำรุงให้แก่ชมรมดังนี้**

1. ค่าสมัคร 10 บาท
2. ค่าบำรุงรายปี ละ 100 บาท
3. ค่าบำรุงครั้งเดียวตลอดชีพ 500 บาท

ชมรมอาจารย์ 3 มีสมาชิกทั้งหมด 1,039 คน (ข้อมูล 28 ก.พ. 2542) ซึ่งสมาชิกของชมรมประกอบด้วย ข้าราชการครูที่มาจากหลายจังหวัด เช่น สระบุรี ลพบุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ อ่างทอง สกลนคร อุทัยธานี อุตรธานี นครสวรรค์ แพร่ นครราชสีมา ประจวบคีรีขันธ์ และหลายสังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา และกรมอาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วยข้าราชการครูจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 1,019 คน จากกรมสามัญศึกษา จำนวน 9 คน กรมอาชีวศึกษา

จำนวน 6 คน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน

ชมรมอาจารย์ 3 ได้ปฏิบัติหน้าที่ให้ความช่วยเหลือข้าราชการครู ในการจัดทำผลงานทางวิชาการ โดยใช้
รูปแบบและวิธีการหลายวิธี เพื่อให้สมาชิกชมรมและข้าราชการครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำผลงานทางวิชาการ
และประสบผลสำเร็จในการจัดทำผลงานทางวิชาการ ปัจจุบันจังหวัดสุพรรณบุรีมีข้าราชการครูที่ได้รับการอนุมัติให้ดำรง
ตำแหน่งอาจารย์ 3 จำนวนทั้งสิ้น 58 คน จำแนกประเภทของผลงานทางวิชาการที่ผ่านการอนุมัติได้ดังตาราง
ตารางที่ 3 แสดงจำนวนข้าราชการครูผู้ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สุพรรณบุรี

ประเภทผลงานวิชาการ ที่ได้รับการอนุมัติ	จำนวนผู้ที่ได้รับ การอนุมัติ (คน)	ร้อยละ
เอกสารประกอบการสอน	40	68.97
หนังสือ	8	13.80
รายงานผลโครงการจัดกิจกรรม	6	10.34
อุปกรณ์การเรียนการสอน	2	3.45
ผลงานวิจัย	1	1.72
เอกสารคำสอน	1	1.72
รวม	58	100

จากตารางพบว่า จำนวนสมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ที่ได้รับการอนุมัติให้เลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 โดยการทำ
ผลงานทางวิชาการประเภทเอกสารประกอบการสอนมีจำนวนมากที่สุดคือ 40 คน รองลงมาคือผลงานประเภทหนังสือ
จำนวน 8 คน รายงานโครงการ จำนวน 6 คน สื่อการเรียนการสอน จำนวน 2 คน ส่วนผลงานประเภทที่ได้รับการ
การอนุมัติน้อยที่สุดคือ ผลงานทางวิชาการประเภทเอกสารคำสอน จำนวน 1 คน และประเภทผลงานวิจัย จำนวน
1 คน โดยผู้ที่ได้รับการอนุมัติผลงานประเภทผลงานวิจัยได้รับการอนุมัติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 (สำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี, 2541) ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยนั้นไม่ได้รับ
ความสนใจจากข้าราชการครูผู้ทำผลงานทางวิชาการซึ่งเป็นสมาชิกชมรมอาจารย์ 3 เท่าที่ควรเมื่อเทียบกับการทำ
ผลงานทางวิชาการประเภทอื่น ซึ่งน่าจะมีปัญหาและสาเหตุอะไรบางอย่างที่ทำให้สมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ไม่จัดทำ
ผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่
ผู้ทำผลงานทางวิชาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมผู้ทำผลงานทางวิชาการ
ประเภทงานวิจัยให้ประสบความสำเร็จได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ต่อไป